

IFC

BALABANİZM

14 Ocak - 14 Şubat 2012

INTERNATIONAL ART CENTER

Balaban

İBRAHİM BALABAN

İBRAHİM BALABAN

Balaban

14 Ocak - 14 Şubat 2012

Bu katalog 14 Ocak - 14 Şubat 2012 tarihleri
arasında
International Art Center'da düzenlenen
İbrahim BALABAN "BALABANİZM"
sergisi için (1000) adet basılmıştır.

SERĞİ KOORDİNATÖRÜ
İlker UNCULOĞLU

TASARIM
Çağdaş ŞAHİN

FOTOĞRAF
Çağdaş ŞAHİN

METİN
H.Nazım BALABAN

BASKI
Bilnet Matbaacılık
Biltur Basım Yayın ve Hizmet A.Ş.
Yukarı Dudullu Organize Sanayi Bölge.
1. Cadde No:16 Ümraniye / İSTANBUL
444 44 03
www.bilnet.net.tr

Gazi Caddesi Görümce Sokak No:5
Bağlarbaşı / Üsküdar - İstanbul
Tel: +90 216 495 46 46 -310 83 94
www.internationalartcenter.net
info@internationalartcenter.net

İBRAHİM BALABAN

1921 yılında Bursa'nın Seköy'ünde nakışların içinde doğdu. Köyün üç sınıflı okulundan mezun olduktan sonra, daha üst okullara yollanmadı. Okuma isteğini varlıklı olan ailesine iş görmeyerek dayattı, avunması için onu on beş yaşına kadar serbest bıraktılar. İşte bu özgürlük yıllarında her gün resimler çiziyor, günceler tutuyordu. Ressamlığı ve yazarlığı o yıllarda gelişmiş kök salmıştır.

1941: Bursa mapushanesinde yattığı sırada Nazım Hikmet'i tanıdı, aynı yıl hapisten çıktı. O'ndan resim ve sanat tarihi dersleri yanında; felsefe, sosyoloji ve ekonomi politik dersleri alarak kendisini geliştirdi.

1943: Mapushanede, Baba'sının cinayete kurban gittiğini öğrendi ve daha sonra da doğum sırasında ilk Karı'sının ve kısa bir süre sonra da Bebeğin öldüğü haberini aldı.

1944: İmralı'ya yollandı; 1947'de, bu kez "komünist'likten" Bursa damına sürüldü ve altı aylık cezası 4 yıla çıktı. Fakat Usta'sı Nazım'a tekrar kavuştuğu için mutluydu.

1950 Affıyla, Nazım'la birlikte mapushaneden çıktı. Çıkarken elinde Nazım'ın her biri adına şiir yazdığı "Bahar", "Mapushane kapısı", "Harman" adlı üç tablo ile ayrıca "Doğum", "Cinayet" ve "Suda Donbaylar" adlı tablolar vardı.

1950 sonu ve 51 başlarında Nazım'la birlikte İstanbul'u gezdi ve onun evinde altı ay kaldı. O sürede "Ekin Biçenler" adlı tablosunu Usta'sının evinde yaptı.

1951'de "şüpheli zat" olarak jandarmalar eşliğinde Sivas'ta başladığı askerliğini 1952 yılında bitirdi. Burada kendisi gibi "şüpheli zat" olarak sürgün olan Şair Hasan Hüseyin Korkmazgil, Mehmet Kemal ve Hakkı Torunoğlu ile tanıştı. Askerden dönüşünde "çocuklarının anası"nı kaçırarak evlendi. İki oğlu bir kızı oldu; ve beş de torunu vardır.

1953 yılında ilk kişisel sergisini İstanbul'da açtı.

1961 yılında resimlerinden dolayı altı ay tutuklu kaldı.

1962 yılında "Yeni Dal Grubu" sergisi kapatıldı ve ressam arkadaşlarıyla birlikte tutuklanarak Balmumcu Kışla'sına kapatıldı ve Askeri Mahkeme'ce yargılandı.

1969 yılında Adana Sergisi bir gurup gerici-yobaz tarafından basılarak resimleri tahrip edildi. Sonraki yıllarda da defalarca gözaltına alınıp sorgulandı ve yargılandı. O, bu güne kadar "Şair Baba"sının istediği gibi "kan gütmenden" 2000 den fazla tablo ve bunun birkaç katı kadar desen üreterek 50 den fazla kişisel sergi açtı, birçok karma ve gurup sergilere katıldı. Eserleri yurtdışında Amerika dahil birçok ülkede sergilendi. Anılar, denemeler (resim sanatı üzerine), hikayeler ve ikisi roman olmak üzere yayınlanmış 11 kitap yazmıştır. Ayrıca adına yayınlanmış; BALABAN-yaşamı, sanatı, anılar ve yankılar (Yayına hazırlayan Ahmet Köksal) Bilim Kitapevi 1990, BALABAN / Yaşamın çizgileri-Desenler (Yayına hazırlayan Remzi Oğuz Yılmaz) Bilim Sanat Yayınları 2004, BALABAN/Yaşantının İzdüşümü (Yayına hazırlayan Zafer E.Bilgin) Bindallı Sanatevi 2008, BALABAN/Bir Ressam Yunus Emre (Yayına hazırlayanlar: H.Nazım Balaban- Zafer E.Bilgin) Bindallı Sanatevi 2009 4 adet kitap vardır."Sanat yaşantının izdüşümüdür. Konu bir özdür, her öz kendi kabuğunu yapar.Ben insanı santimetrik ölçülerle değil, diyalektik yöntemlerle resmediyorum. İnsan-doğa ilişkisinde üretim araçlarının insana bir kimlik kazandırdığını ve bu nedenle benim resimlerimi de biçimlendirdiğini söyleyebilirim. Ben boyaları acık koyu leke endişesiyle değil, figürlerin özünde çakmaklanan ışığı yakmak için kullanıyorum. Ata göre insan değil , insana göre at çiziyorum." diye ortaya koyduğu kuram sanatının temelini oluşturmaktadır. (Ekim 2008)

Çift Süren, 1957
26x47cm, Tuval Üzerine Yağlıboya

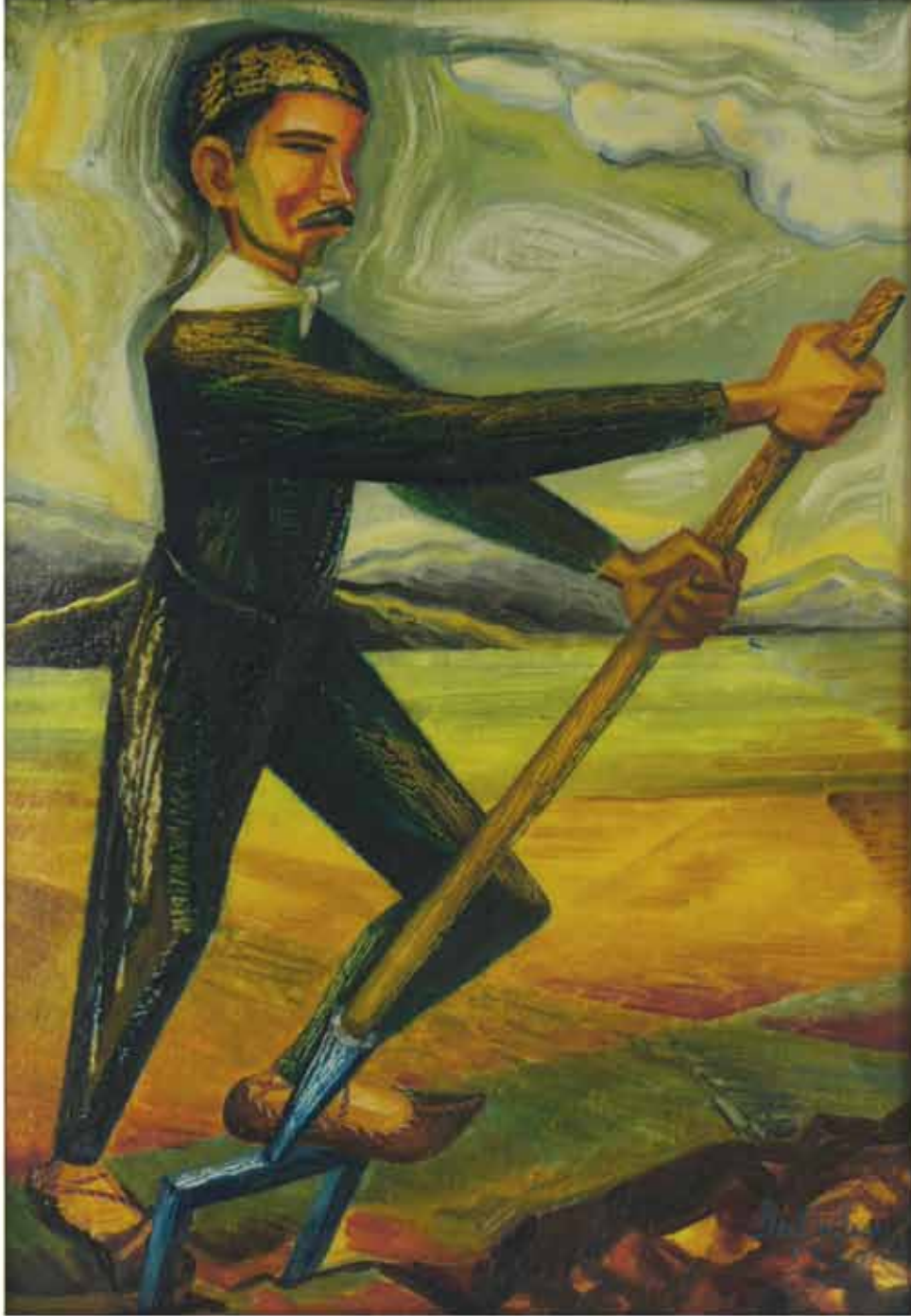

Köyde Kış, 1959
41x69cm, Duralit Üzerine Yağlıboya

Belci, 1950

50x35cm, Duralit Üzerine Yağlıboya

Demet Taşıyan Bereket Ana, 1972
49,5x34cm, Duralit Üzerine Yağlıboya

Karasabana Koşulu Öküzler, 1982
19x35cm, Duralit Üzerine Yağlıboya

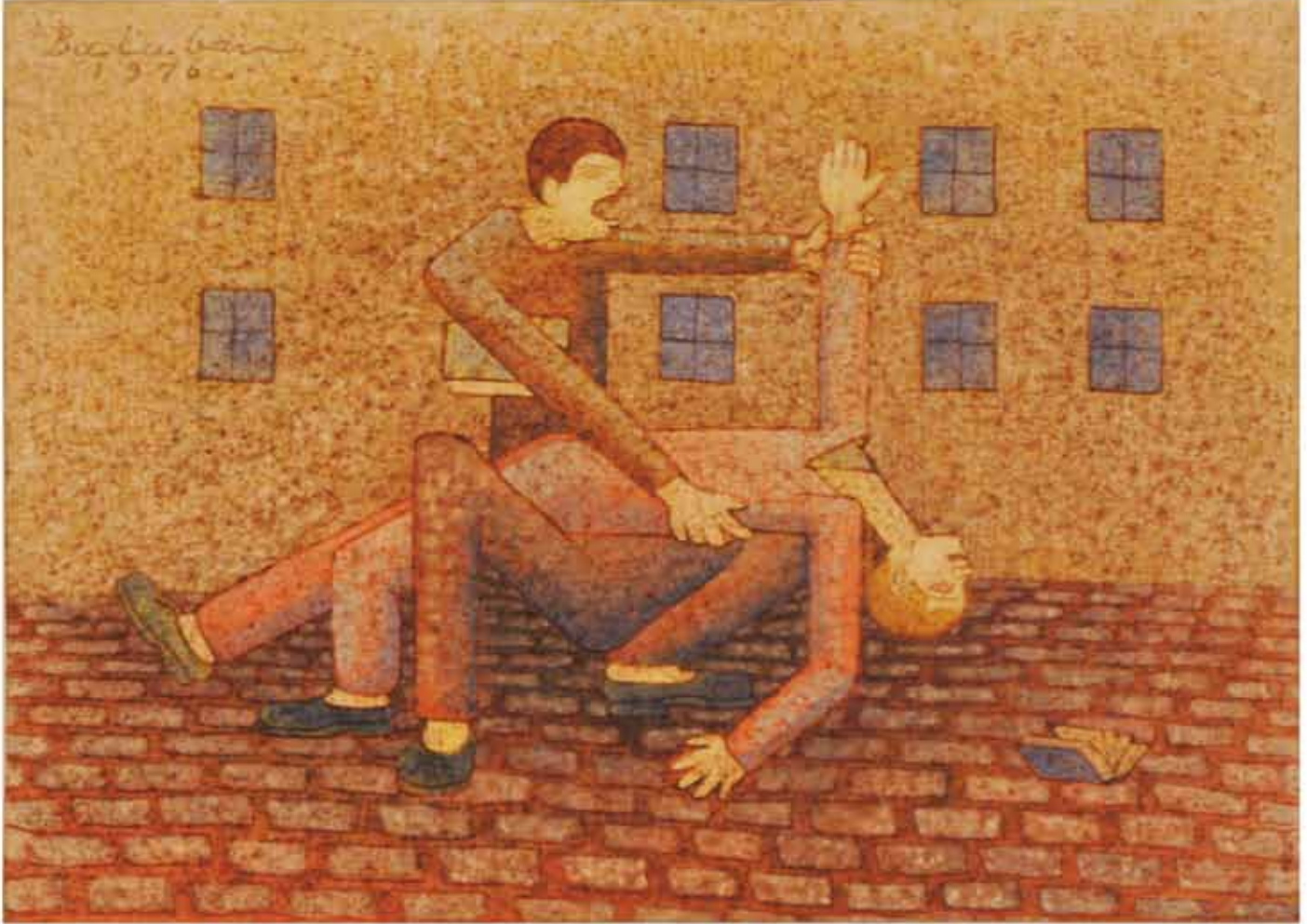
Kerpiç Karan, 1962
46x64cm, Duralit Üzerine Yağlıboya

Tartaklanan Öğrenci, 1976
21,5x30cm, Duralit Üzerine Yağlıboya

Yaralı Öğrenci, 1976
21,5x30cm, Duralit Üzerine Yağlıboya

Tutuklanan Öğrenci, 1961
50x70cm, Tuval Üzerine Yağlıboya

Nazım ve Polisler, 1987
54x70cm, Tuval Üzerine Yağlıboya

Dağların Anası, 1980
40x65cm, Tuval Üzerine Yağlıboya

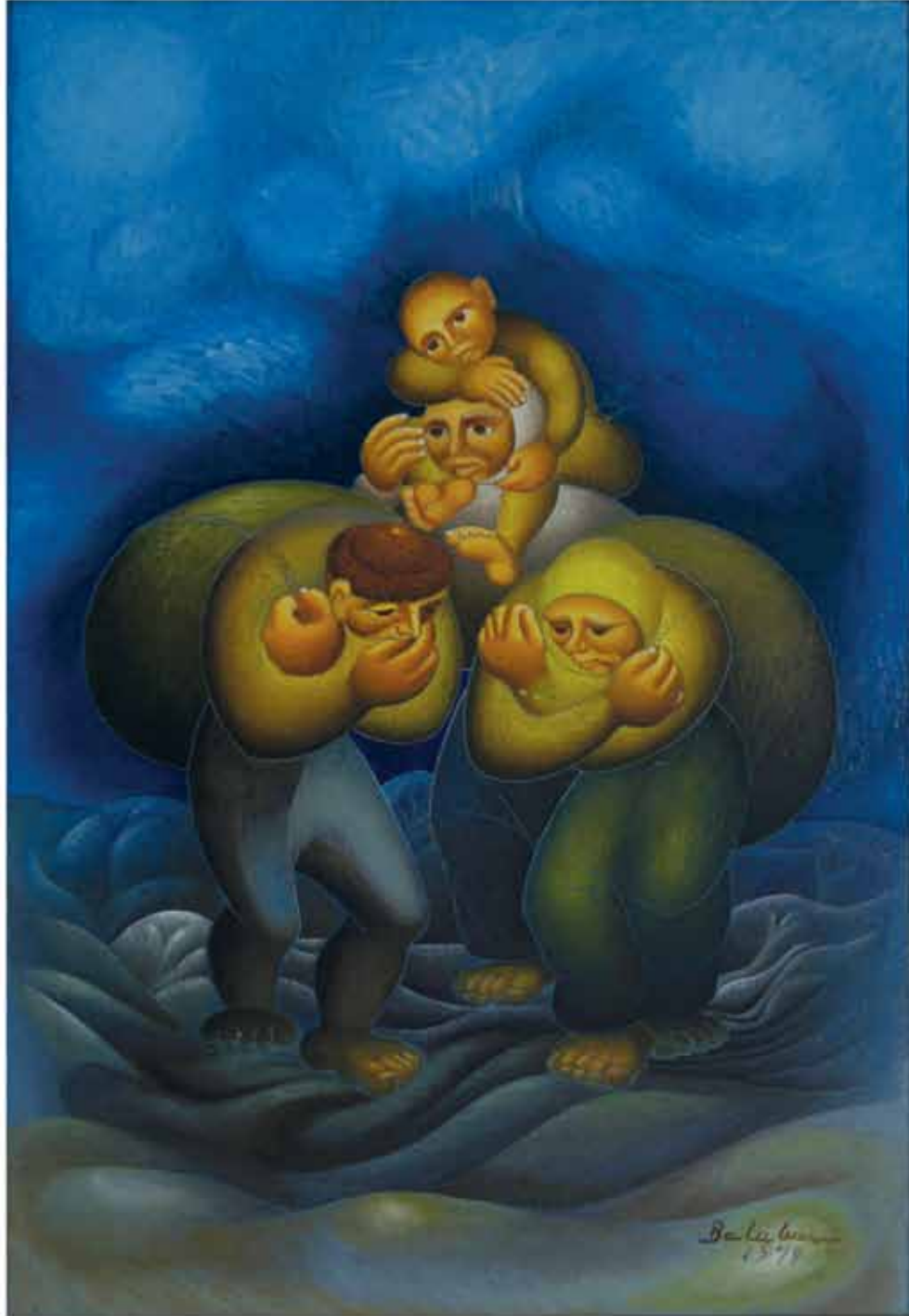
Dağ Başında İki Kadın, 1980
68x98cm, Tuval Üzerine Yağlıboya

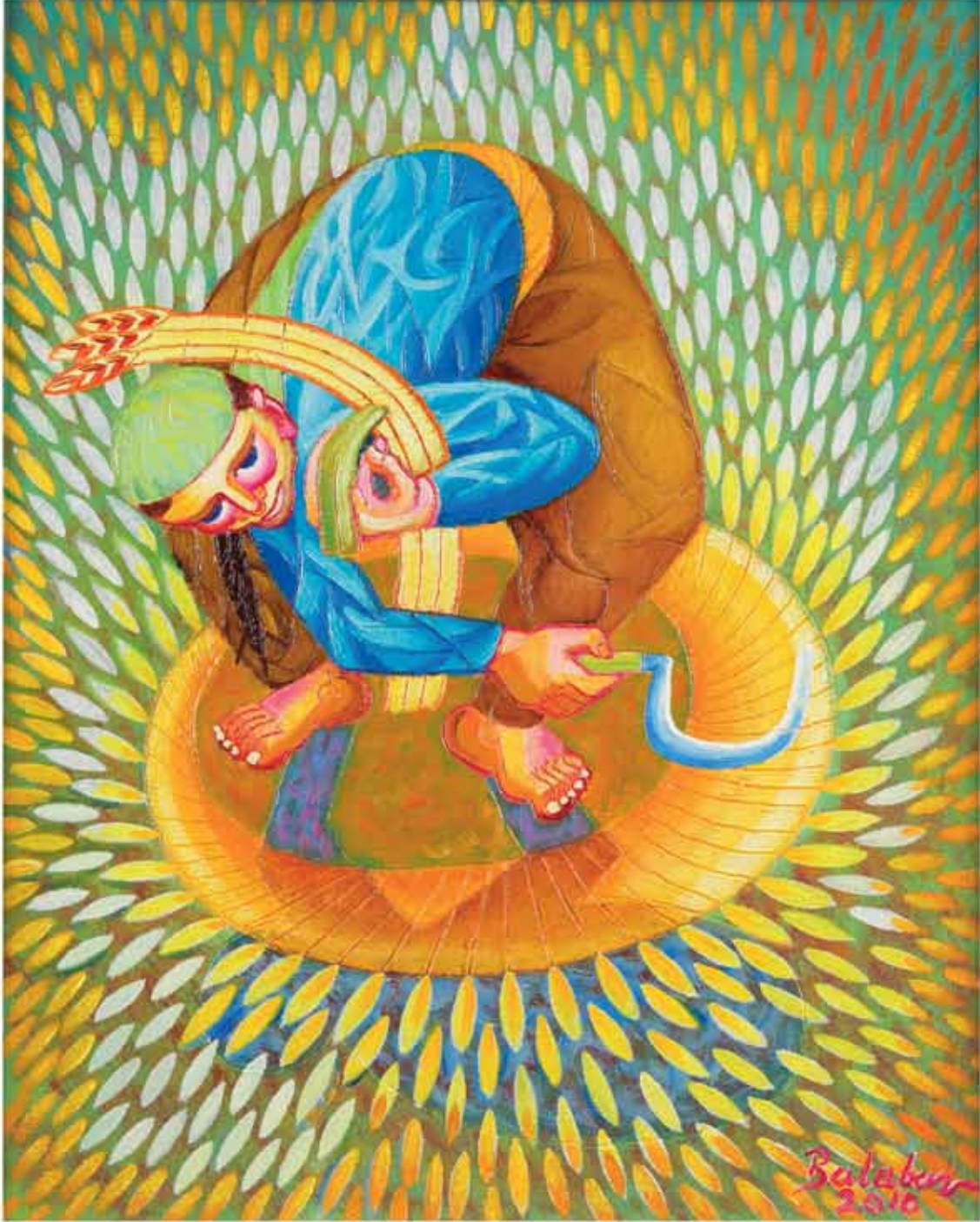
Dağ Başında Üç Kadın, 1972
75x61cm, Duralit Üzerine Yağlıboya

Göç, 1978
100x70cm, Duralit Üzerine Yağlıboya

Bereket Ana, 2010
50x40cm, Tuval Üzerine Yağlıboya

Bereket Ana, 2010
50x40cm, Tuval Üzerine Yağlıboya

Ot Toplayan Ana, 1987
40x51cm, Tuval Üzerine Yağlıboya

Küfeli Oturan Ana, 1988
48x58cm Tuval Üzerine Yağlıboya

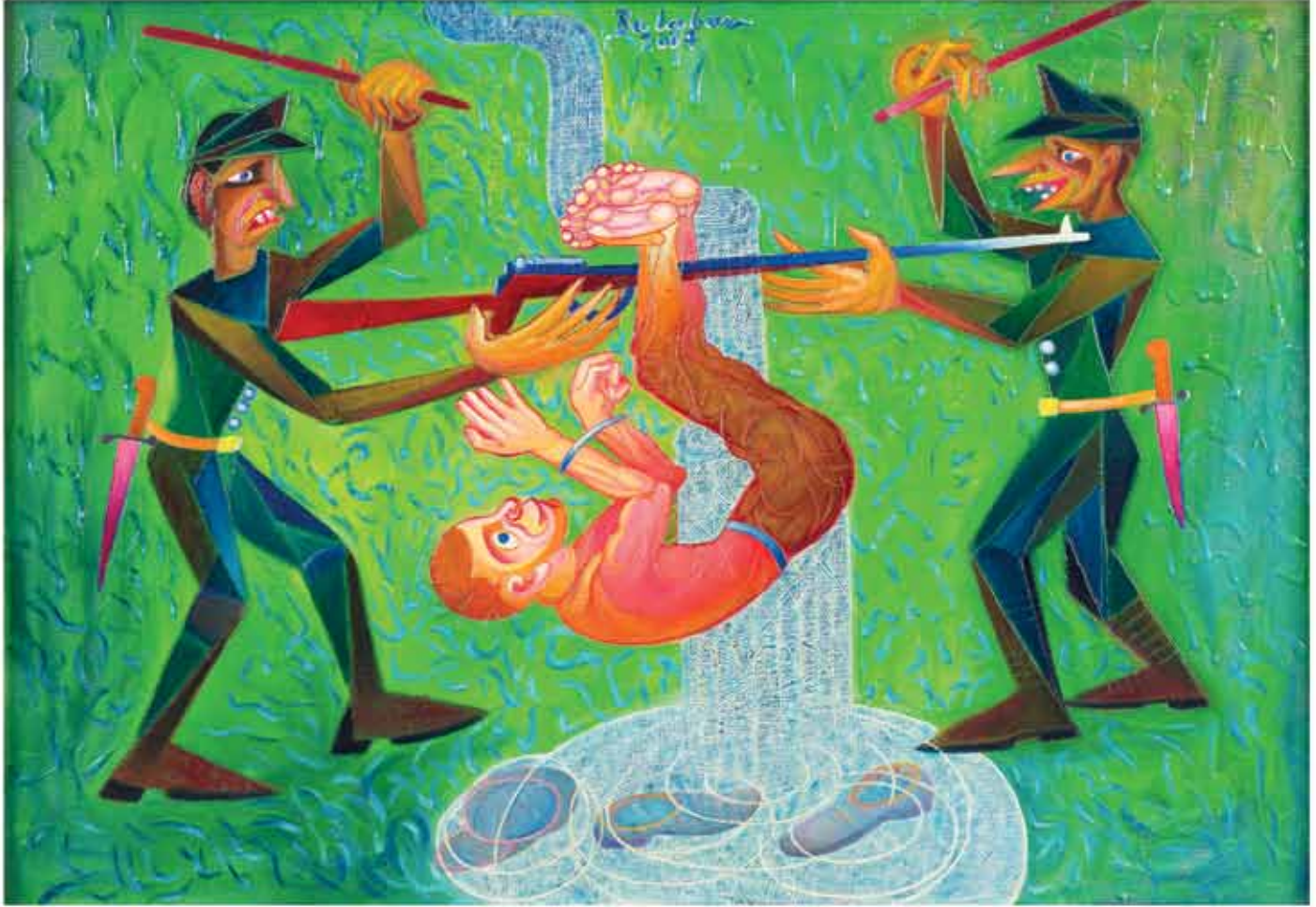
İbrahim Balaban "Nazım Hikmet'in Fırçasından Balaban Portresi" 1941
32x25cm Tuval Üzerine Yağlıboya

Falaka, 2007

70x100cm, Tuval Üzerine Yağlıboya

Bakıyorum Pencereden, 2011
50x70cm, Tuval Üzerine Yağlıboya

Oğlum Hasan Uykuda, 1955
35x50cm, Duralit Üzerine Yağlıboya

Doğum, 1950
96x125cm, Tuval Üzerine Yağlıboya

Tarlada Karasaban, 1958
60x100cm, Duralit Üzerine Yağlıboya

Çift Süren Bereket Ana, 1980
60x100cm, Tuval Üzerine Yağlıboya

Küfeli Göç, 2005
70x100cm, Tuval Üzerine Yağlıboya

Küfeli Oturan Kadınlar, 1991
70x100cm, Tuval Üzerine Yağlıboya

Hastanenin Önü, 1953
80x120cm, Duralit Üzerine Yağlıboya

Düğündeki Sarhoşlar, 2003
60x48cm, Tuval Üzerine Yağlıboya

Küfeli Ana ve Çocuğu, 2005
40x50cm, Tuval Üzerine Yağlıboya

Sirtında Çocuklu Ana, 1995
50x60, Tuval Üzerine Yağlıboya

Çarığına Diken Batmış, 1973
41x31cm, Duralit Üzerine Yağlıboya

Gözerli Kadın, 1975
61x38cm, Duralit Üzerine Yağlıboya

Kerem ile Aslı, 1990
70x100cm, Tuval Üzerine Yağlıboya

Senem ile Garip, 1992
51x62cm, Tuval Üzerine Yağlıboya

Dübek Döğenler, 2006
70x100cm, Tuval Üzerine Yağlıboya

Ekin Biçenler, 2011
70x100cm, Tuval Üzerine Yağlıboya

Zincire Vurulanlar, 2008
40x50cm, Tuval Üzerine Yağlıboya

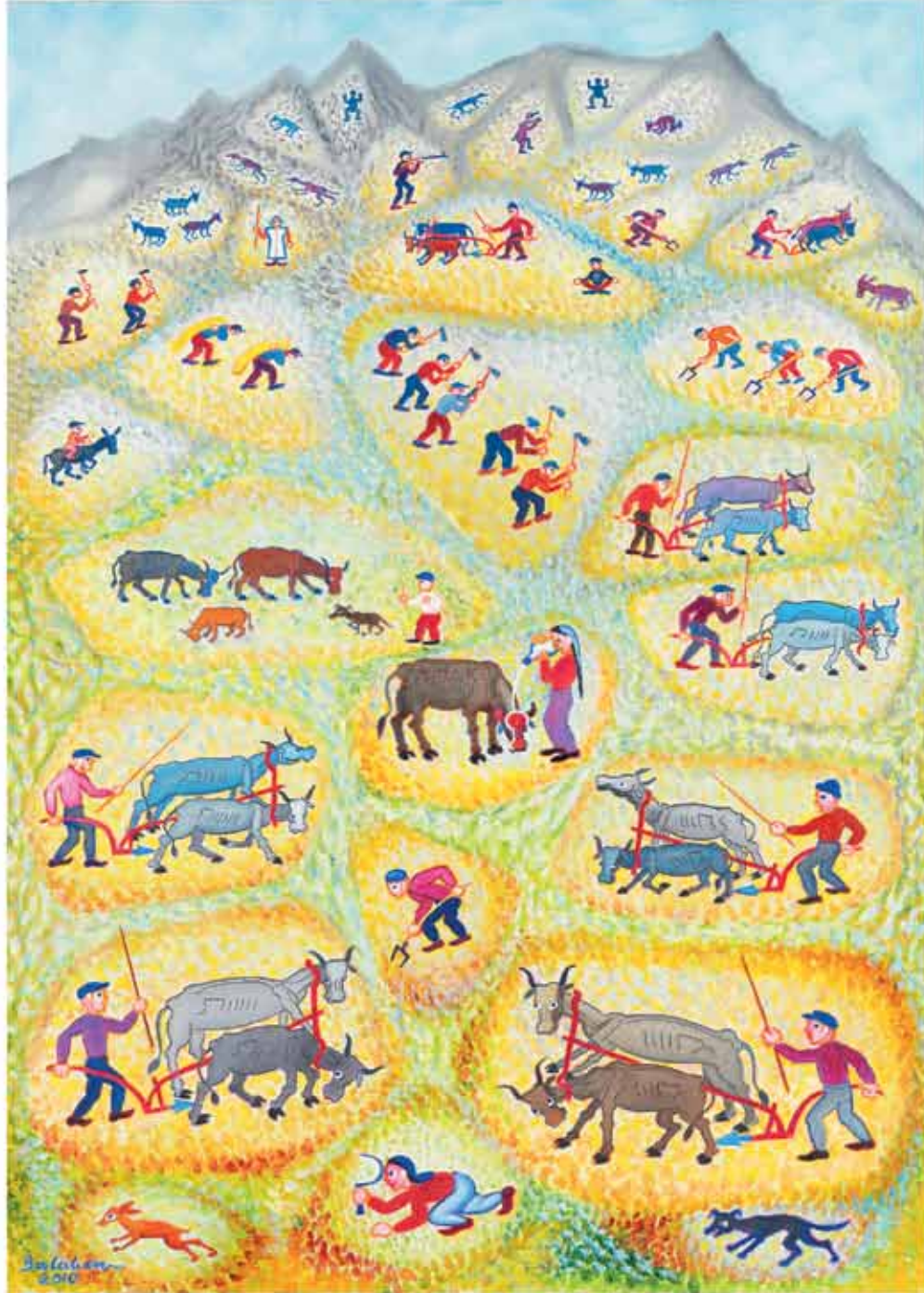
Sivas 93, 2009
100x70cm, Tuval Üzerine Yağlıboya

Pes Eden Ayılar, 2007
50x60cm, Tuval Üzerine Yağlıboya

İş Zamanı, 2010
100x70cm, Tuval Üzerine Yağlıboya

Emziren Ana, 1996
70x60cm, Tuval Üzerine Yağlıboya

Aslı Kızım, 1971
70x50cm, Duralit Üzerine Yağlıboya

Şair Baba ve Damdakiler, 2010
70x50cm, Tuval Üzerine Yağlıboya

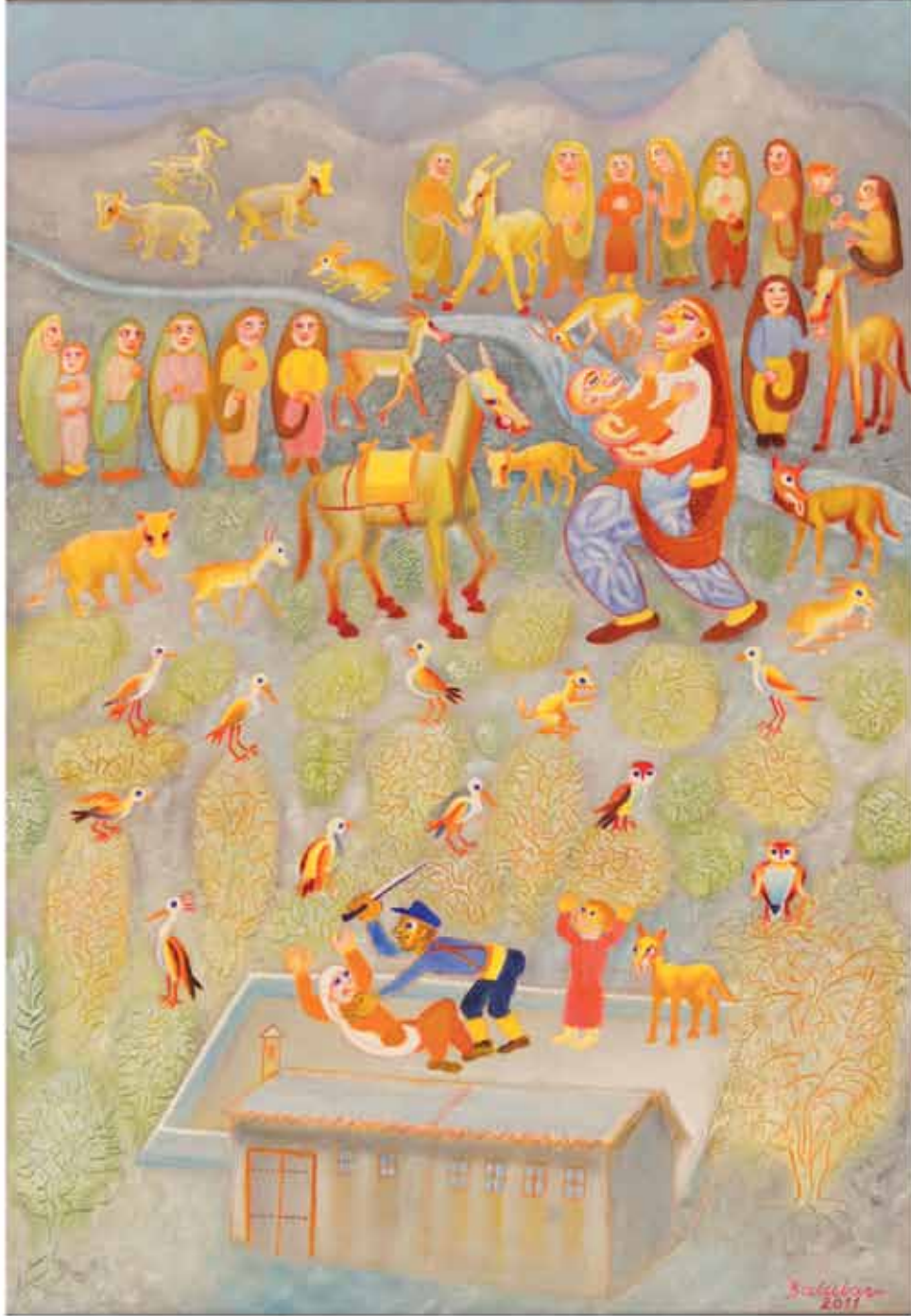
Su Başında Durmuşuz, 2011
100x70cm, Tuval Üzerine Yağlıboya

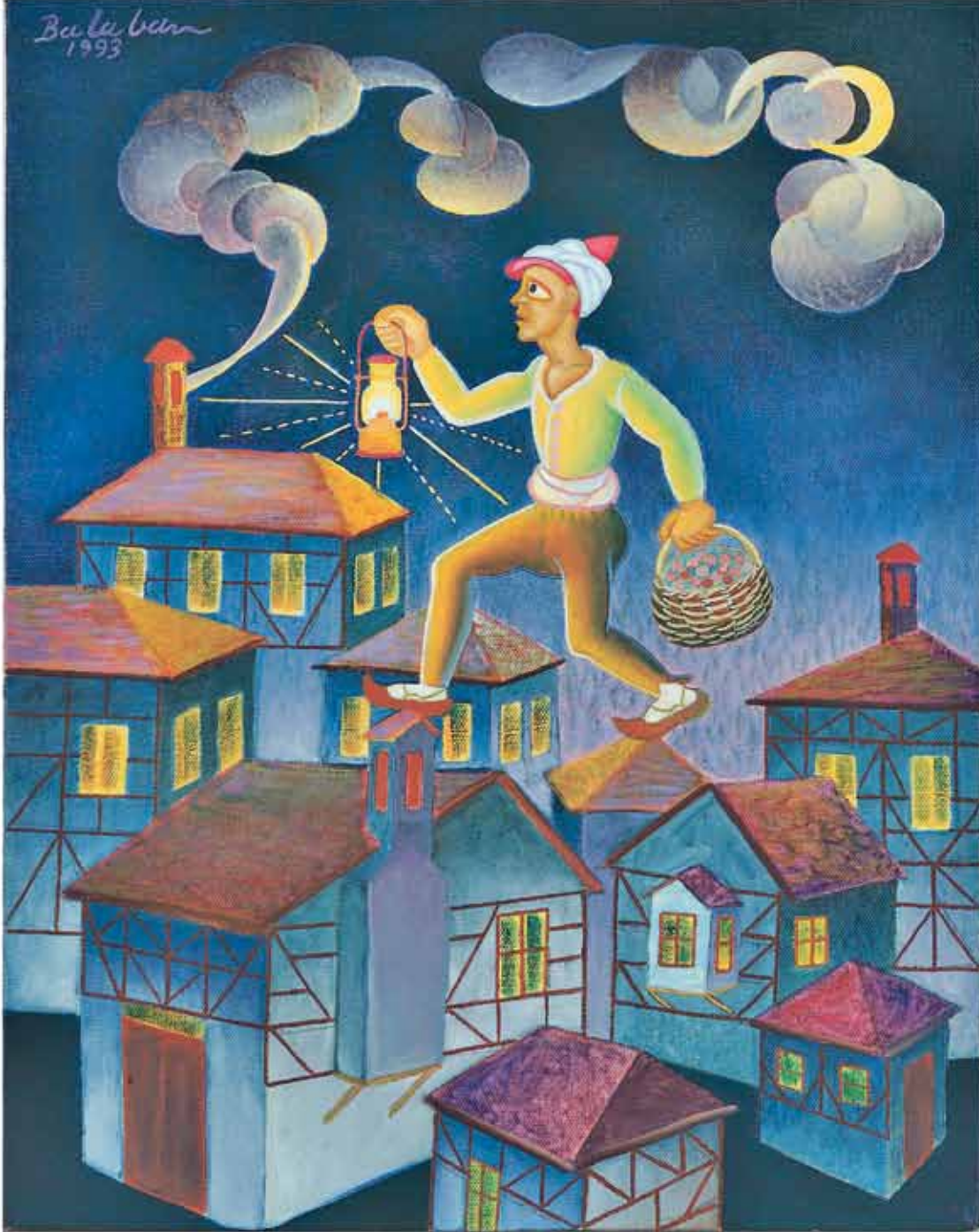
Mapushane Avlusu, 2011
100x70cm, Tuval Üzerine Yağlıboya

Yeniden Doğuş, 2011
100x70cm, Tuval Üzerine Yağlıboya

Kelođlan, 1993
50x40cm, Tuval Üzerine Yağlıboya

Köroğlu, 1973

108x78cm, Suntaya Pres Tuval Üzerine Yağlıboya

Kaplumbağa ve Çocuklar 2011
75x55cm, Tuval Üzerine Yağlıboya

Gölseren Hanım Portresi, 1957,
60x36cm, Duralit Üzerine Yağlıboya

Çocukların Oyun Sevinci, 1998
70x100cm, Tuval Üzerine Yağlıboya

Meyve Toplayan Çocuklar, 1996
80x110cm, Tuval Üzerine Yağlıboya

Atlılar, 2010

80x109cm, Tuval Üzerine Yağlıboya

Kurtuluş Savaşı, 2010
70x120cm, Tuval Üzerine Yağlıboya

Ferhat ile Şirin, 1990
70x100cm, Tuval Üzerine Yağlıboya

Kerem ile Aslı, 1990
50x70cm, Tuval Üzerine Yağlıboya

Fırın, 1993

80x110cm, Tuval Üzerine Yağlıboya

İki Gurbetçi, 1976
70x88cm, Duralit Üzerine Yağlıboya

Ana ve Çocuğu, 1990
40x50, Tuval Üzerine Yağlıboya

Demet Taşıyan İki Kadın, 1988
30x40cm, Tuval Üzerine Yağlıboya

Pazara Gidiş, 1997
50x70cm, Duralit Üzerine Yağlıboya

Ellikleme, 2010
50x60cm, Tuval Üzerine Yağlıboya

Kadınlarımız ve Ayın Altında ki Kağnılar, 2010
70x100cm, Tuval Üzerine Yağlıboya

Özgürlüğe Çıkış, 2006
70x100cm, Tuval Üzerine Yağlıboya

Köyde Düğün, 2004
70x80cm, Tuval Üzerine Yağlıboya

Macuncu, 2006
70x100cm, Tuval Üzerine Yağlıboya

Nasrettin Hoca, 1981
100x105cm, Tuval Üzerine Yağlıboya

Kerem ile Aşlı, 1985
30x23cm, Tuval Üzerine Yağlıboya

Bereket Ana, 2011
40x50cm, Tuval Üzerine Yağlıboya

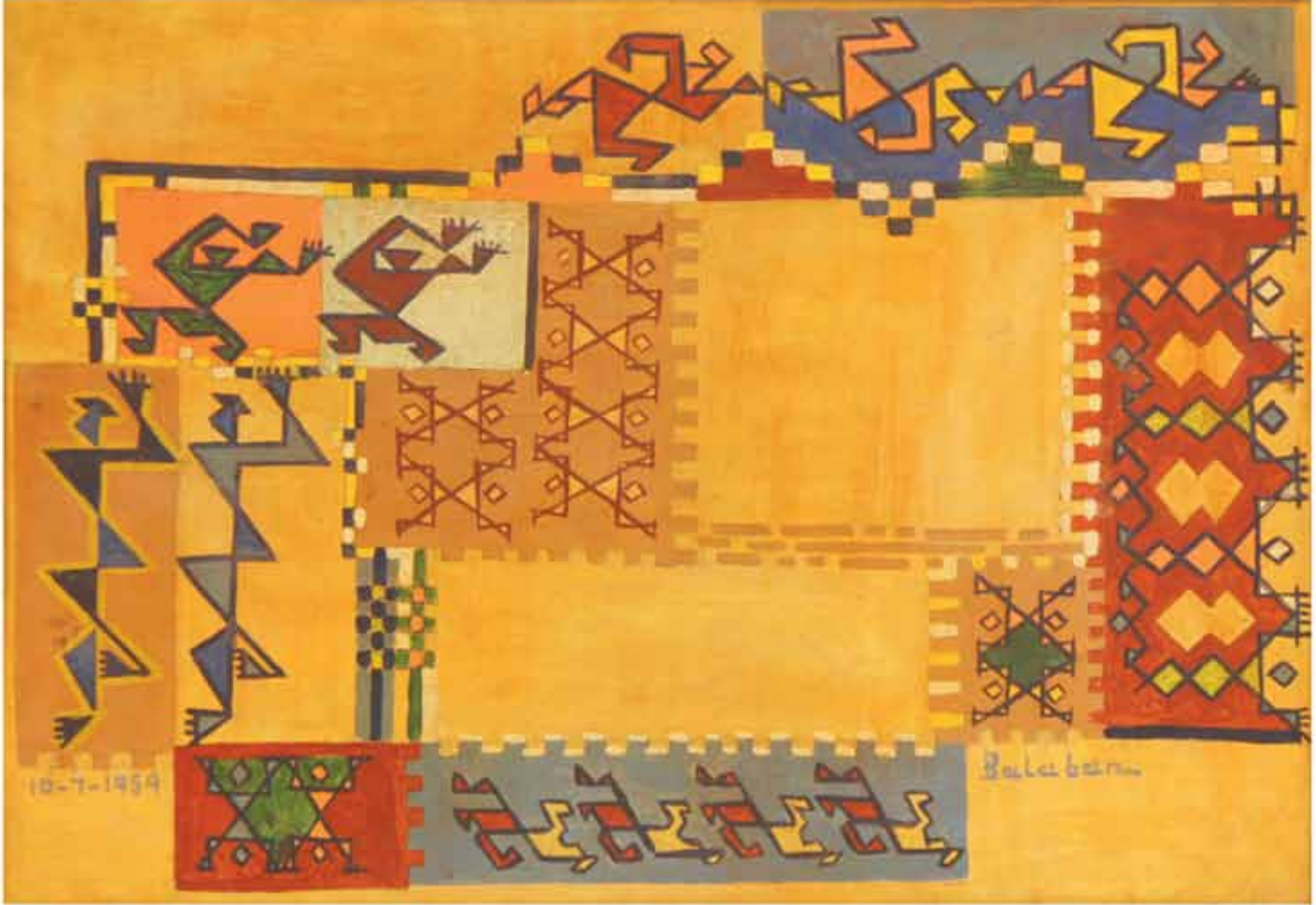
Bereket Ana, 2006
39x48,5cm, Tuval Üzerine Yağlıboya

Muayene, 1961
20x28cm, Duralit Üzerine Yağlıboya

Sivas Halayı, 1959
35x50cm, Duralit Üzerine Yağlıboya

Çatışma, 2005
50x70cm, Tuval Üzerine Yağlıboya

Önde Bir Jandarma Arkada Biri Ortada Kendim - Tutuklu Ressam
50x70cm, Duralit Üzerine Yağlıboya

Cinayet, 1995

59x33cm, Duralit Üzerine Yağlıboya

Gözerli Kadın, 1978
60x34cm, Duralit Üzerine Yağlıboya

Otoportre, 1946

47x37cm, Tuval Üzerine Yağlıboya, (Piraye Hanım Koleksiyonu)

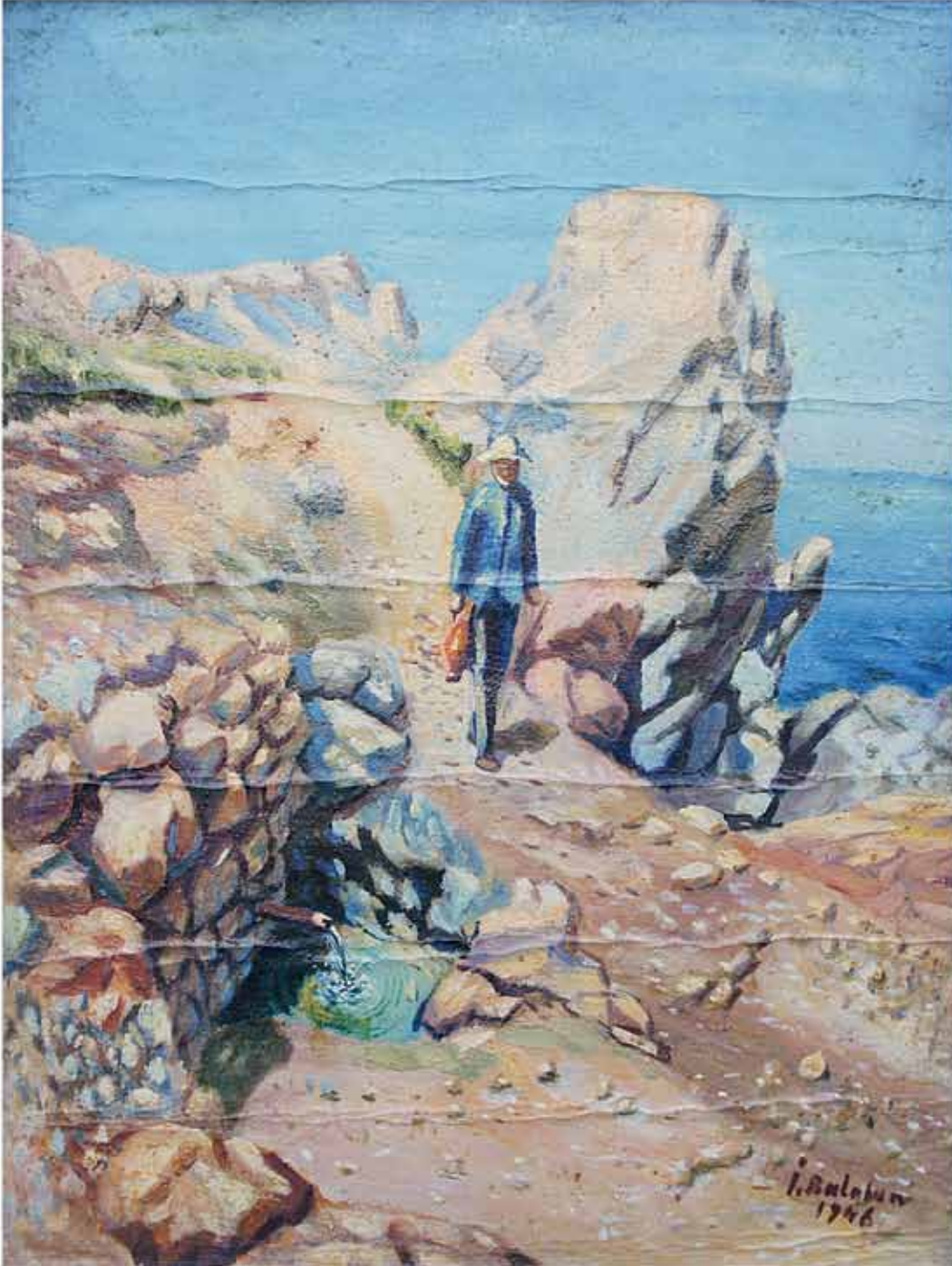

i. Balaban
1946

Çeşme Başı İmralı, 1946

56x42cm, Tuval Üzerine Yağlıboya, (Piraye Hanım Koleksiyonu)

İBRAHİM BALABAN'IN UZUN SANAT YOLU

1949 - 2011

Balaban ve sanatı üzerine yazmak çok ciddi bir iş, oğlu aynı zamanda meslektaşı olarak benim buna soyunmam ne kadar doğrudur? Bu sebeple ben, ne övgü yapacağım ne de yergi. Balaban'ın sanatı için herhangi bir analizde de bulunmayacağım; yorum da yapmayacağım. Sadece dönemler halinde kimi yazar ve eleştirmenlerin yazdıklarından alıntılar yaparak önünüze bir sahne koyacağım Balaban ve sanatı üzerine.

Balaban'ın uzun sanat yolu Bursa cezaevinde Nazım Hikmet'i bulmasıyla başlıyor çoğumuzun bildiği gibi. “Şair Babam'la ikimiz buluşmadan önce el yordamı ile arıyordum kendi kendimi karanlıkta. İlkini onu buldu ellerim. O da alıp koydu beni kendi yerime.” diye yazıyor Şair Baba ve Damdakiler kitabının girişinde Balaban ve O'na adıyor kitabını. Mapushaneden Kemal Tahir'e Mektuplar'da Nazım Hikmet: “Ben burda bir ressam Yunus Emre keşfettim . Köylü, ortaköylü, köy mektebinde okumuş, berberlik ediyor içerde. Ben resim yaparken başımdan ayrılmaz, nihayet bir gün boya istedi, verdim ve ilk iş olarak aynada kendi resmini yaptı. İkinci portre bir şaheserdi ve şimdi üç aydır şaheser portreler yapmakla meşgul. Bütün boyalarımı ona verdim. Yaptığı resimleri Burhan Toprak'a yolladım. Müdeiumumi de ilgilendi.” diye yazıyor. Balaban ismi daha resimlerinden önce ulaşıyor sanat çevrelerine. Yıl 1942, Balaban 21 yaşında. Ve Memleketimden İnsan Manzaraları'ndan: Uzun parmaklarını ilk önce çekinerek sonra cesaretle tuvale sürdü.

.....

Hemen İstanbul'dan resme dair kitap getirttiler.

Bir gecede hiçbir şey anlamadan okudu Ali.

Ve ertesi gün sordu Halil'e:

“- Hocam, akademi çalışmak ne demek oluyor?”

“- Akademi demek,

yani çıplak insan resmi yapmak.

Bu mutlak lazım sana Ali, mutlak.”

Ali anladı

ve üçgün sonra zatüreedden revire yattı Bethoven Hasan.

Çünkü koğuştaki çırılçıplak

(yanlız edep yeri örtülü)

Oturttu Hasan'ı açık pencerenin önüne Ali.

Ve akademi çalışmıştı.”

Nazım Hikmet.

Evet mapushaneyi akademiye dönüştürmüşlerdi. Marksist bir akademiydi bu, hoca ise Nazım Hikmet. Resim ve sanat tarihi dersleri yanında; felsefe, sosyoloji ve ekonomi politik dersleri alarak kendisini geliştirdi Ali. Tam yedi yıl süren bu eğitim sayesinde ki : Zafer E. Bilgin'in dediği gibi “İbrahim Ali den bir BALABAN oluştu.” Nazım'sız dönemde de, o bitmek bilmez iştahıyla okudu araştırdı; sürekli kendini yeniledi, geliştirdi. Marksit eğitimden gelen bir ressamı bizim akademik sanat çevrelerinin hemen kabullenmesi içine sindirmesi beklenemezdi, bazı eleştirmenler tarafından sürekli ve sistemli saldırılara uğradı. Köylü ressam, naif ressam gibi nitelemelerle küçük görülmeye çalışıldı. Ve yine bu yüzdendir ki: Devlet ve belediye galerilerinde resimlerini sergileyemedi; sergileyebildiği yerlerde saldırıya uğrayıp resimleri tahrip edildi. Resimleri yüzünden kovuşturmaya uğradı, tutuklandı. Bütün bunlar onu yolundan alıkoyamadı; emin adımlarla yürüdü. Kararlı ve kendinden emin bir inatla resmini yaptı, sergiledi, sanatını bugünlere taşıdı. Bununla beraber aydın bir kesim, Nazım'ın tanıtımı ve kefaletiyle Balaban'a sahip çıktı.

Bir sergi açmadan bir tablosu dahi görülmemişken Balaban'ı ressam olarak tanıyıp meraklandı sanat çevreleri. Daha cezaevinde yatmakta olan Balaban için ilk yazıyı kaleme alıp yayınlayan Sinan Korle'dir. 25 Aralık 1949 tarihli Vatan Gazetesi'nde yayınlanan "Halk Şiiri Yanında, Bir de Halk Resmi..." adlı yazısında "İbrahim Balaban'ı o altı yıldır çile doldurduğu Bursa hapisanesinde tanıdım." Diyor ve kısaca Balaban'ın başından geçen dramatik olayları anlattıktan sonra, onu Aşık Veysel'e benzeterek: "İbrahim Balaban da; Türk halkının sanat zevkini, resim görüşünü, masal dünyasını, iç alemini, iyiye ve güzele hasretini doğuştan beraberinde getirmiş bulunuyor." "İşte böylece, Türk halk resmi Balaban'la başlamış bulunmaktadır. Bugün Balaban, şehirdeki Türk sanatkarının bocalamaları, kah taklide sapan, kah acayıplığe kayan aranımları ortasında yolunu bulmuş, yani resimde bir Türk çağırının temellerini atacak bir netice elde etmiştir." Neydi Sinan Korle'yi bu kadar heyecanlandıran? İki Şaheser: Nazım'ın herbiri adına şiir yazdığı "Mapuhane Kapısı" ve "Bahar" tablolarıydı elbette ki. Nazım için Bursa mapuhanesine gelen Sinan Korle, Balaban'la tanışıyor ve Türkiye'ye tanıtıyor onu. Yazısına bu iki tablonun fotoğrafını da ekliyor yayınlanırken.

Bu yazıyı okuyup tabloların fotoğraflarını da görmüş olan Abidin Dino da 15 Mart 1950 de Yaprak dergisinde yayınlanan bir yazı yazıyor. Balaban'ı daha önce Nazım'dan duymuştum diyor yazısında. "Büyük bir sanat olayı karşısında bulunduğumuzu o ufaklık renksiz iki resimden bile anlamak zor değil. "Mapushane Kapısı" resminin önünde, Giotto'nun isminden başka bir isim gelmiyor akla. Resmin kuruluşu, yüzlerin özü, duruşlar, hepsi ezberimde. Balaban'ın resmi neden bu kadar yer etti bende?" "Balaban çizdiğini yaşıyor, biz sadece seyrediyoruz." "Korle haklı, boy vermek için dost bir el bekleyen, Meksikalı Orozco kadar güçlü kuvvetli ressamlarımız olacak."

Bu iki tablodan başka yine Nazım'ın adına şiir yazdığı "Harman" tablosu ve mapushanede Nazım'ın yanında yapılan "Doğum" (Bu sergide sergileniyor.), "Yol", "Cinayet", "Suda Dombaylar" adlı tablolar ile 1950 affıyla mapushaneden çıkıyorlar Nazım'la birlikte. Balaban köyüne dönüyor, fakat Nazım daha fazla dayanamıyor hasretine onun, İstanbul'a yanına çağırıyor. "Bütün yaptıklarını al gel." diyor. Altı ay kadar da İstanbulda Nazım'ın evinde kalıyor, bu süre içinde "Ekin Biçenler" tablosunu yapıyor. Nazım bütün dostlarıyla tanıştırıyor Balaban'ı, adeta onlara emanet ediyor. Balaban'ı askere alıyorlar bir süre sonra, Nazım da yurtdışına çıkmak zorunda kalıyor; bir daha görüşemiyorlar.

Askerden dönüşünde, 1949 dan o güne kadar yaptığı eserlerle Fransız Konsolosluğu İstanbul'da 1953 yılında açtığı ilk sergisi müthiş bir ilgi görüyor. Hem basından, hem sanat çevrelerinden, hem de halktan. Sergi dolup taşıyor ve (o dönem) olacak iş değil: hemen hemen resimlerin tamamı satılıyor. O tarihten bu güne kadar da hiç başka iş yapmadan resim yapıp satarak geçiniyor Balaban; bir yerden maaş falan da almadan üstelik. Türkiye'de bir ilk, yani kelimenin tam anlamıyla: O, profesyonel bir ressam. Türkiye'nin aydın ve sanatsever çevreleri Nazım'ın emanetine sahip çıkıyorlar.

"Yaşamdan derlenmiş değişik motifleri resme ilk aktardığı ve "Dağınık Dönem" adını verdiği birinci dönem resimlerinde (1949/53), bir ölçüde pirimitif, daha çok nakış niteliğinde gelişen bir kompozisyon düzeni içinde köy yaşantısı, kavgalar, cinayetler, mapushane, yol, göç gibi köye ilişkin temalar işlenmiştir." Ahmet Köksal, (BALABAN, 1990, Bilim Kitabevi) O sergiden sonra birçok övgü dolu yazı yayınlanıyor gazete ve dergilerde. Bunlardan bazıları şunlar:

Kemal Sülker - Gece Postası'nda (4 Ekim 1953) "Böylece Balaban, akademi dışında yetişmiş 32 yaşında bir ressam olarak sanat ölçülerini yıka yıka resim sanatı ile halk rasındaki uzun mesafeyi son derece daraltmıştır." diyor.

Fikret Adil - Yeni İstanbul 'da (23 Ekim 1953) "Balaban resmi hayatın kendisinden ve eski, yeni bütün ustalardan öğrenmiştir. Onun tablolarında, zaman zaman pirimitiflerden en modernlere kadar tesirler görebilirsiniz, fakat hepsinde hakim olan sadece Balaban'dır" diyor.

vMelih Cevdet Anday 26 Ekim 1953 Akşam'daki yazısında şöyle diyor: "Çabalamaktan hepsi bitkin, çoğu pırtılara bürünmüş, koyu bir yoksulluk içinde görünen insan kalabalıkları seyredene hiç de mutsuzluk vermiyor. En çok yürek paralayıcı konularda bile Balaban, sevinç, umut öğelerini araya katmasını bilmiş. İbrahim balaban resim dünyamıza taptaze bir hava getiriyor. Özsüz, konusuz, salt çizgiden, renkten kurulu biçimcilik akımına karşı koması, stilizasyonda hayat ölçüsünü bir an unutmaması onun belki en büyük başarısıdır."

Yeditepe Sanat Dergisi 1 Kasım 1953 de okurlarına sergiyi duyurduktan sonra 2 Kasımda Fikret Otyam'ın Balaban sergisi dolayısıyla bir yazısını yayınlıyor. "Babasının öçünü bıçakla değil, resimle alan ressam Balaban." diyerek sergideki "Cinayet" tablosuna vurgu yapıyor.

15 Kasım 1953 günü Balaban sergisi için üç yazı birden yayınlıyor Yeditepe Sanat Dergisinde. Birincisi bir haber yazısı: köylülerin maksatlı olarak yoksul ve perişan gösterildiğini söyleyen sanat dışı çatlak seslerden bahsediyor.

İkinci yazı Haşmet Akal'ın "Balaban Sergisi" adlı yazısı, diğeri ise Can Yücel'in: "İşin hikaye yanıyla oyalanmadan seyirciyi gerçeğin taa göbeğine götüren resimler. Bu bakımdan ona gerçekçi realist demek bile yanlış. Onda Makal'ın, gerçeği iğneyle kuyu kazarcasına eşelemesi yok." "Gücünü umuttan alan bir gerçek duygusu içinde Balaban'ın dünyasına, dünyayı adam etmek için didinenlerin dünyasına doğru kalkınmaya başlıyor." diyor Can Yücel.

Cumhuriyet Gazetesinde ise 8 Kasım 1953 günkü yazısında Yaşar Kemal şöyle yazmış: "Bir umut ışığıdır sarıyor insanın içini. Yiyor, temizliyor cümle karanlığı. İşte bu, Balaban'ın kuvvetidir. Balaban söylemek istediğini kestirmeden söylemesini biliyor." "Ben Balaban'ın her tablosunu bir türküye benzetiyorum. Şöyle ki: Her türkü bir hikayedir. Bir olaydan çıkmıştır. Olaydan çıkmayan hiç bir türkü yoktur. Olayı anlatınca da hayatı en kestirmeden anlatıyor türküler. İşte Bursa'nın Seç köyünden Balaban'ın her tablosunun bir hikayesi var. Ve hayatından bir parça her tablosu... Rengi ile, ışığı ile bir parça..."

23 Kasım 1953 günlü Akşam gazetesinin Melih Cevdet'in düzenlediği sanat sayfasında Mehmet Ali Aybar, Tahsin Hüsnü takma adıyla yazdığı yazıda Balaban sergisi için olumlu eleştiri ve beğenilerini sıralıyor. "Resmi halka sevdirmeye çalışanlar, bu başarının üstünde iyice durmalıdırlar. Halk ilgisinin doğuracağı uyarma ile, resmimiz özgür bir kimlik kazanabilir. Sonra yukarıki soruya verilecek cevap, gerçekçilikte Soyut Resim üstünde sonsuz teorik tartışmalarından, pratik sonuçlar çıkarılmasına da yarayabilir. Böylece biçimin, öz ve konuyla olan ilgilerini daha iyi anlayacağımızı sanıyorum." Dedikten sonra, bu serginin bu kadar yoğun ilgi görmesini şuna bağlıyor: "Birincisi, sergideki resimlerin sadece gözleri oyalamak için yapılmamış olması... bir şeyler anlatılmak istendiğini, daha kapıdan girer girmez farkediyorsunuz. Büyük kompozisyonlardan en küçük desenlere kadar serginin bütün resimleri konuşuyor. Hiç biri resim yapmış olmak için yapılmamış. Balaban'ın söylemek istediği şeyler varmış, resimle söylerim demiş; resmi araç gibi kullanmış. Balaban'ı, çoğu ressamlarımızdan bu özelliği ayırıyor. Ötekiler resmi, resim için yapıyorlar; Balaban bir şeyler söylemek için.. Üstelik söylediği şeyler de öyle kayıtsız kalınacak şeylerden değil. Bir bakıma Balaban kendi hayatını anlatıyor; ama bu, bir bakıma da her köylünün, kırk bin köyümüzün hikayesi.. duvarlara bir göz atıyorsunuz ki, koca memleket sanki orada. Dertleri, sevinçleri, acıları, gelenekleri, geri araçları, ama emeklerini yaratıcı gücüyle, Anadolu'nun o kutlu kalabalığı sizi çevrelemiş. Yüreğiniz saygı ve sevgiyle çarpıyor." (-) "Sergiyi sevdiren sebeplerden ikincisi, resimlerin yaşamadaki güzelliği ve umudu anlatması.. Acıklı şeyler gördüğünüz halde, sergiden iyimser olarak çıkıyorsunuz." (-) "Üçünçüsü, Balaban'ın olanı olduğu gibi, yalansız, abartmasız vermesi. İsim yapmaya çalışan bir köylü yazarımız gibi, kimi şehirli aydınların hoşuna gider diye, anlattıklarını şehirli psikolojisine göre süslemeye kalkmamış."

Tam altı yıllık bir çalışma sonrasında, yeni arayışlar, değişik teknik ve malzemelerle oluşturduğu eserlerini yine Fransız Konsolosluğu - İstanbul 1959 daki ikinci sergisinde sanat alemine ve halka sunuyor. Sergide yağlı boya yapıtların yanında, çeşitli teknik ve malzemelerle yapılmış yontu, heykel, halı, yazma gibi birçok sanat objesi sergileniyor. Bu dönemden "Tarlada Karasaban" ve "Hastanenin Önü" adlı iki adet tablo bu sergide sergilenmektedir.

"Nakışsı Dönem" dediği ikinci dönemde (1953/59), kendi öz kaynaklarımızdan biri olan nakış istifini daha üsluplandıran bir düzenleme yöntemiyle figürlerini tablolarına yerleştiriyordu. Konusu gene kırsal kesim insanlarımız ve onların yaşantılarıdır." Ahmet Köksal, (BALABAN,1990, Bilim Kitabevi)

Sanatseverlerin ve halkın, yine yoğun bir ilgisi oluyor sergiye; yine eserlerin birçoğu satılıyor. Yine bir kısım yazar ve eleştirmen Balaban için yazılar kaleme alırlar.

Akşam Gazetesinde Sabahattin Eyüboğlu, CİM – BAL adıyla “Balaban Resimleri” için şunları söylüyordu: “Sergi yine Fransız Konsolosluğunda; amma bu sefer sıra dışı, beklenmedik, bizde henüz benzeri görülmedik bir yaman ressam; Bursa’nın Seç köyünden İbrahim Balaban. İlk bakışta insan halis, gülbüz ve cömert bir ressam tabiatı, iyi kabarmış bir hamur karşısında olduğunu anlıyor. Eski mi, yeni mi, masal mı, gerçek mi, düzgün mü, bozuk mu demeğe vakit kalmadan kendinizi Balaban’ın bereketli harmanında, doyurucu sıcaklığında buluyorsunuz. Sergiyi bir harmana benzetmemin asıl sebebi de zaten bir harman resmi. Kapıdan girer girmez, güneşle yoğrulmuş samanların sarısını savuran, bu harman resmi Balaban’ı bütün özellikleriyle veriyor.” “Her yerde tabiatın sırları meydana çıkıyormuş gibi bir hal var. Resim gündelik ve basit bir köy halini anlattığı halde bir efsane havası ile doluyor. Bu hava zaten Balaban’ın bütün yağlı boyalarında, hapishane veya hastane önüne biriken kalabalıklarında, yürüyen askerlerinde, namaz kılan köylülerinde var.” Burada notları yüksek hocanın, fakat biraz sonra kısma başlıyor; hatta kırık not verdiği de var. Devam edelim hocanın yazdıklarına: “Bu efsane havasını veren biraz da Balaban’ın resim tekniğindeki ilkeliliğinden geliyor diyeceksiniz. Olabilir. Gerçekten bazı resimleri ilk italyan pirimitiflerini andırıyor. Hani şu derinliği vermeğe çalışmakla beraber satıhta kalan resimleri... Evet ama ben de zaten Balaban’a usta ressam demekten çok, onun özü ve söyleyecek sözü olan bereketli bir ressam olduğuna inanıyorum. Balaban köy gerçeğini kendine has kudretli, etkili bir nakış haline getiriyor. Fakat bir çok resminde nakış gerçeğin kenerında, ötesinde berisinde yersiz bir süs haline de geliyor. Bu ikilik gerçi eski geleneğe ve bazı yeni temayüllere uygun; fakat Balaban nakışlarını, mandaları veya buğdayları kadar insanlaştıramadığı, manalandıramadığı için hazin bir bayalığa düşüyor. Nakış resime, resim nakışa zarar veriyor. Ya resim nakışta erimeli, ya nakış resimde. Amma bunu yapabilmesi, Balaban’ın büyük ustalar arasına girmesi demek olur. Oysa ki Balaban daha yeni bismillah demiş, bu işe, amma Anadolu köylüsünün gülbüz, sabırlı, iştahlı bismillahı bu. Yolu kesilmezse nakış resim, resimi nakış etmesini bilir, harman resminde olduğu gibi.” “Balaban’ın kötü edebiyata da düştüğü oluyor bazan. Keman kaşlı köy dilberlerinde, İsa’nın doğuşunu andıran resminde, fazla iskelet olmuş hastalarında, karanlık içinde dönen horonlarında olduğu gibi. Amma bu da, bu kötü edbiyatın Balaban’a bizden gittiği muhakkak. Köy halkını, köy hayatını kendiliğinden bol bol veren, bir araba tekerleğinde köyün dramını yaşatabilen bir ressamın bizim köy edebiyatımıza ne ihtiyacı var?” Yazının sonundaki şu tesbiti de ilginçtir. “Balaban’ın heykel denemeleri de bir hayli şaşırtıcı. Hatta bazı resimleri, hele kırıkları onda resimden çok heykele istidat olduğunu düşündürüyor. Sert bir kaç taş verdiği şekillere şahsiyeti o kadar karışmış ki insanın Balaban taşı diyeceği geliyor. Heykeli çamurdan yapıp taşı başkalarına oyduran, alçıyı işçilere döktüren nazik heykeltıraşların kulakları cınlasın.”

Hocanın yapıcı eleştirileri ve samimi, içten tavrının Balaban’a bir katkı sağlama amacını taşıdığını düşünebiliriz. Peki bunu nasıl açıklarız? Sezer Tansuğ Dost Dergisinin Kasım 1959 tarihli nüshasında “Balaban’ın Sergisinde” başlıklı yazında, Sabahattin Eyüboğlu’nun yazısındaki eleştirilere benzer noktalara değiniyor. Fakat küçümser, hatta yer yer aşağılamaya varan tazda bir üslup kullanıyor.” Hani dehaydı, sanat olayıydı, alın işte!” Diyor. Bazı kesimlerin hislerine tercümanlık yapıp kin kusuyor adeta. “Balaban da kim oluyor, bir köylü. Senin ne haddine.” diyor, “biçim oyunlarına girişmek”, sitilizasyon, deformasyon, soyutulizasyon (soyutlama manasına, kafiye olsun diye ben uydurdum) bizlerin işi, bizim gibi entelektüel, mürekkep yalamış elitlere bırak sen, bu işleri.

Fakat onun gibi düşünmeyip, Balaban’ın yeni sergisini çok beğenen yapıyıcı işleri başarılı ve bir önceki serginin devamı olarak gören yazarlar da var. Bunlar S.Tansuğ’a cevap niteliğindedir:

Demet Dergisinin Kasım – Aralık 1959 sayısında “Balaban’ın Öfkesi” başlığıyla Fakir Baykurt bazı eleştirilere cevap veriyor yazısında. Şöyle diyor: “Bu onun ikinci sergisi. Beş yıl önce açtığı ilk sergisi gibi bu da dolup taşıyor. Balaban, köylü yaşayışını, renklerle, nakışlarla dile getirmiş. Görenler hayran oluyorlar. Şimdiye kadar köy resmi yapılmadı mı? Nakış resme girmede mi? Hatta sanatımızın böyle anlayışlı bir şekilde köye yönelmesine bakıp: “Köy, köy, köy... bıktık artık!” diyenler bile çıkmadı mı? İbrahim Balaban’ın sergisini gezerken, “Bıktık!” diyene rastlamıyoruz. Balaban resimleri, şimdiye kadar yapılan nakışlı köy resimlerinden çok ayrı. O, çizdiği uzun bir köylü bacağına çorap nakışlarıyla doldurup resim yaptım sananlardan değil. Köy insanını, köy tabiatını, sadece resim olsun diye nakışlamıyor. Bir öfkeyi, bir hıncı ortaya döküyor.”

soluk olsun, çığırktan olsun renk ahenleriyle getirebilen ilk Türk ressamı Balaban..”

Bu sergilerin basında ki yansımaları şöyleydi:

23 Ocak 1963 tarihli YÖN Dergisinde Kemal Çiftler’in “Balaban’ın Mayası” başlıklı yazısı yayınlanıyor.

YÖN Dergisinin 20 Şubat 1963 tarihli sayısında ise, şair Hasan Hüseyin “Balaban 3” başlıklı yazısında şöyle diyor: “Balaban, öküzü “sefalet” ögesi olarak kullanamaz. Balaban’ın öküzü arıksa bu, nakış düzeni içinde düşünülmüştür. Nakışa öyle gidiyordu da ondan. Oysa, Balaban’da bitkiler bile kalın, canlı yapılı, güçlüdür. Balaban’da perspektif aramamalıdır. Yani bildiğimiz perspektif.. Örneğin “Karasabanın Karatoprakla Kavgası” ya da “Haşaratın Yeryüzüne Uğrayışı” adlı tablolarında perspektif değil, perspektifler vardır. Ancak bu perspektifler bir bütün içinde birleşirler. “Tek”ler kendi dünyalarında “bütün”ü sağlamak için kullanılmışlardır. Balaban, karamsar konulara eğilmiştir. Ama bu konuların işleniş karamsar değildir. Balaban’da umut vardır, Balaban “umut”un resmini yapmıştır. Balaban’da herşey büyük bir kavga içindedir. Figürleri “ağırbaşlı, hacimli, tesviyeden çıkmış gibi”dir, “ağırsak”tır. Çünkü “bizim halkımızın yaşayışı budur”.

Balaban, 1965 yılında yine Ankara’da Sanat Severler Derneğinde yeni sergisini açıyor. Bu sergiyi de bir Anadolu turnesiyle taçlandırıyor; İsparta, Antalya, İzmir ve Bursa’da aynı sergi tekrarlanıyor. Bu sergilerle ilgili basına yansımalar:

27 Nisan 1965 tarihli Milliyet Gazetesinde yayınlanan yazıda Mustafa Ekmekci “Balaban dördüncü sergisini de açtı” diye sergiyi haber yapıyor ve bir söyleşi yayınlanıyor. Yazının başlığı konuşmayı özetliyor. “Bütün ilhamını köylülerden ve hayvanlardan alan, “Tabiat Akademisi”nin yetiştirdiği güçlü bir ressam...” Ve Balaban’ın ikinci kitabının yayınlanmış olduğu haberini de veriyor. “Arzu edenler sanat görüşünü anlatan “İZ” adlı kitabını da sergi salonundan sağlayabilirler.”

Oktay Akbal “Taşın Altındaki Çiçek” başlıklı yazısında: “Sanatçı bir oluşum sonucu hep. Çetin yaşam, güç olanaklar da çoğu kez sanatçıyı yoğurur, onu bir kişiliğe kavuşturur. Şöyle bir açıklama yaptı Balaban: Bahçesindeki çiçekleri düzeltirken bir taşı kaldırmış, bakmış boynu eğik, ezik bir çiçek, taşın altından kendine bir çıkış yeri aramakta. O ezik çiçek gibi, sanatçı da er geç bir çıkış, bir kurtuluş yolu bulur. Bugünkü Balaban sanatıyla kendi yaşam serüveninin sonucu. Yapıtları da...” diyor. Varlık, 1 Mayıs 1965

Samim Kocagöz de İzmir sergisi dolayısıyla 2 Temmuz 1965 tarihli Toplum Dergisinde kaleme aldığı “Sanatı Uslu Kişiler Yapabilir” başlıklı yazısında şunları söylüyor. “Böyle bir ortamda elbette ressam İbrahim Balaban’ın karşısına ya delileri, ya da çocukları çıkaracaklardı ki, at izi ile it izi karışsın, belli olmasın! Sonra bir söz çıkaracaklardır: Efendim bizler, daha uzun yıllar boyu, batı sanatını, edebiyatını “taklit” etmeliyiz. (-) Bir bakışta, resimle biraz ilgilenenler bile, kimin nereden aktardığını hemen anlayıverirler.”

Dikkat edilirse, ilk çıktığı yıllarda yoğun ilgi göterdikleri Balaban’a karşı, bu yıllarda basının ilgisi azalmıştır. Mihri Belli bunu şöyle açıklıyor. “Biz bir şeye daha seviniyoruz. O da, ortaya ilk çıktığı günlerde Balaban’ın etrafını saran “Sanatsever”, itibarlı ve tabii paralı kişilerin köylü ressamı dejenere edemeyeceklerini anlayarak, birer birer ona sırt çevirmeleri.” Önemli bir noktaya daha işaret ediyor M. Belli. “Balaban bu sefer resimlerini halka gösterecek bir salon bulmakta çok güçlük çekmiş.”

Yön Dergisi 7 Mayıs 1965

1967 yılında İstanbul – Şehir Galerisinde sergisini açar Balaban.

TÜRK SOLU - 1967 dergisinin sanat sayfasında “Balaban’ın Ortaya Çıkışı” başlıklı yazısında Muzaffer Erdost şöyle der: “Kurtuluş savaşları yani ulusların bağımsız devlet olmaları döneminde, içinde bulunduğumuz aşamada, bilim ve teknik alanda bağımsız bir kuruluşa kavuşmak ancak bağımsız ve ulusal düşünce ve kültür kaynaklarından beslenmekle, bağımsız ve ulusal sanat ve edebiyatın kurulmasıyla mümkün olacaktır. Bağımsızlık düşüncesi ve kültürü, ilk ve belirli şekilde sanat ve edebiyatla billurlaşır; ve emperyalizmin uluslar arası bir niteliğe kavuşturduğu ve ulusal mesele ve davadan uzaklaştırılmış olan bilim, ancak bu temel üzerinde, bağımsız ve toplumun somut meselelerine dönük bir nitelik kazanır. Balaban’ın resmi, bu bakımdan, dikkate değer. Yani onun resmi, objesi, konusu ve ifadesiyle ulusal kaynaklara iniş ve ulusal düşünce ve este-

tiğın sanat biçiminde yaratılarak bağımsız kültürün kurulmasıdır. Kendi ulusal değerleriyle, ulusal kaynaklarıyla, ulusal çevreyle onda ifade edilen, ulusal bağımsızlık kültürünün resim şeklinde billurlaşmasıdır.”

Mehmet Kemal’in 1967 yılında yayınlanan, anılarını derlediği “Acılı Kuşak” adlı kitabından: “Elinizi, konulu anlamlı resmin üzerinde bir yere kapatın ve bir parçayı alın, nonfigüratif adı altında yapılanlardan binlercesini Balaban’ın bir yana itiverdiğini göreceksiniz. Renk cümbüşünü, resimde bir gaye değil bir unsur olarak kullandığının tatlı lezzetine varacaksınız.

Böylelerini, küçük burjuvaya hizmet ederken Balaban suç üstü yakalayivermiştir. Beğenmez gibi görünmelerinin telaşı bundan geliyor.

Balaban büyük nefesli Türk sanatçılarının soyundandır. Bu nefes, küçükleri önünde silip süpürmüştür. Yine de süpürecektir.”

Ankara’da yayınlanan “GAZİ” Dergisinin Ocak 1968 sayısında Balaban’ın bir deseni yayınlanır. Sırtına yorganını almaya çalışan bir gurbetciyi resmeden, soyutlanmış çok iyi bir desendir bu. Bu desenden dolayı komunizm propagandası yapmaktan tutuklanır. Fakat mahkemede beraat eder. Balaban’ın savunmasından: “Eğer, bir çizgi ya da desen resimse, onda suçluluk yoktur. Bunu yapan ressam da suçsuzdur. Ben ki, otuz yıldan bu yana ressam olduğumu ispat etmişimdir. (-) Resimlerimde suç unsuru varsa ya da yoksa, tümüyle vardır, ya da yoktur. Herhangi bir garip şekle benzetmekle olmaz.” Çetin Yetkin, Siyasal İktidar Sanata Karşı-Bilgi yayınevi,1970 kitabında bu olayı ayrıntılarıyla anlatmaktadır.

Balaban’ın üçüncü kitabı “Şair Baba ve Damdakiler” Cem Yayınevi tarafından yayınlanır, yıl 1968. Daha sonra, Aydınlık Yayınları (1979) ve Milliyet Yayınları (1998) tarafından iki baskısı daha yapılır. Haldun Çubukcu’nun oyunlaştırdığı bu kitap, şu günlerde Devlet Tiyatroları Ankara Çayyolu Sahnesinde “Şair Baba ve Damdakiler” adıyla üç aydır sahnelenmektedir. Oyunu sahneye koyan ve yöneten Ayşe Emel Mesci.

“1969/71 yıllarını kapsayan “Tutsak Dönem”de ise, karasaban ve öküzler koşumunun insanı tutsak eden, köstekleyen gerçeği ağırlık kazanıyor. Yetersiz toprağa, karasaban koşumuna tutsak olan insan, kendinden çok vermesine karşın, üretimden aldığı azalır. Gene nakış düzeni, kilim istifi, kabartma dokusu içinde nakış yuvarlağı kadar kendine açtığı toprağında canından bir şeyler veren insanın direnme gücü simgelenir. Yumuşak bir gün ışığı, buğday sarısı, uçucu toprak renkleriyle belirginleşir bu dönem resimleri.” Ahmet Köksal, (BALABAN,1990,Bilim Kitabevi)

Bu dönemin sergilerinden birincisi 1969 yılı Fransız Kültür Merkezi - Ankara’da açılmıştır.Varlık Dergisinin Temmuz 1969 tarihli sayısında, Dursun Akçam “Sanatçılarla Konuşmalar” serisinden röportajında; Balaban’la sergi, eserleri ve sanatı üzerine konuştuktan sonra şu soruyu sorar: “D.A- Resim ve Heykel Müzesi’nde birçok resimler gördüm. Bunlar, tanıdık, tanımadık bir sürü imzalar. Ama senden tek bir resim yoktu. Onlar mı satın almak istemedi, yoksa sen mi vermedin? İ.B.- Almadılar, almak isteselerdi verirdim. Zaten almazlar da!.. D.A- Niçin? İ.B.- Çünkü, Resim ve Heykel Müzesi, Güzel Sanatlar Akademisinin tekelindedir. Akademi kurumu, kapitalist düzenin yaşantısını yansıtmaya amacını güden bir eğitim yapmaktadır. Benim yüklendiğim yaşantının yansımaları ile Akademi’nin yüklendiği yaşantının yansımaları çelişiktir. D.A-Radyo, televizyon, sinemalar sizin bu serginizin propagandasını yaptı. Bu kurumlar da aynı düzenin, yani kapitalist düzenin kurumları değil mi? Bu çelişikliği nasıl açıklayabilirsiniz? İ.B.-Çiçeğin rengi, çayırın yeşilinden gelir. Bunun gibi sanatçının ortaya koyduğu yapıtlar da toplumun içinden, yani halkın içinden gelir. Teknik – biliminbulguları, kapitalist birikimin gücüdür. Ama bundan halklar da, halk sanatçıları da yararlanır. Bu araçlarla halk arasında ilişki kurup kendi yararına, kendi kurumlarının yararına olarak halk sanatçısını da kullanır. Bu alış-veriş karşılıklıdır. Çiçeğin arkasında nasıl bir çayır varsa, halk sanatının arkasında da halkın gücü vardır. Çünkü radyoyu dinleyenlerin, sinemaya gidenlerin çoğunluğu halktır. Kapitalist düzen de olsa, halkın eğilimlerine saygı göstermek zorunda kalacaktır. Bizim Akademilerse, yukarıda anlattıklarımı hesaba katmadan tepeden inme buyrukların güdümünde güdük kalırlar.”

Bugünkü durum ise şöyledir: Ankara Devlet Resim ve Heykel Müzesi’nde iki adet Balaban tablosu bulunmaktadır. İstanbul’da ise bazı banka koleksiyonlarının haricinde hiçbir

özel ve resmi müzede Balaban eseri hala yoktur.

1969 yılındaki Ankara sergisini Adana'ya taşıdı Balaban. Önce, Adana Turizm Büro-su'nda açıldı sergi, Valiliğin baskıları sonucu iki günde kapatıldı. Belediye başkan yardımcısının olumlu tutumuyla, sergi bu defa Belediye Tiyatrosu fuayesinde açıldı. Fakat serginin son gününde yapılan saldırıda resimlerin bir kısmını tahrip eden gerici-tutucu kendine komando diyen bir gurup Balaban'ı da tartakladı. Olay yerli ve yabancı basında flaş haber olarak verildi ve yankı buldu.

M. Nuri Ayvalı, Forum Gazetesinin 1 Mayıs 1969 sayısında "Adana'da Bir Söyleşi: Balaban" başlığıyla o günlerde olanları yazdı. Bu yazıda Balaban'ın şu sözleri dikkat çekicidir, dramatiktir ve hatta utanç vesikasıdır: "Halkın yaşantısını yansıtmak kolay olmadığı gibi, halk yaşantısının izdüşümü olan suretli resimler yapan, ya da bu yönde yazılar yazan sanatçıların önüne birçok engeller çıkar zaten. Her gittiğim kentte galeri kapılarının bana kolayca açılmaması doğaldır Çünkü para kar para gücüne dayalı kurumlar, bizim için açmadılar o galerileri. Yalnız yasalar-dan ve yöneticilerin kendi konumlarından yararlanıp, zaman zaman bu galeri salonlarından ben de yararlandım. Sadece Adana'da değil, bu dönemdeki resimlerimi sergilemek için İstanbul'da bile galeri salonu bulamadım. Ankara'da Fransız Kültür Merkezi salonunun bana açılması, Fransız kültür geleneğinin yansımasıdır. Adana'da birçok zorluklarla karşılaşacağımı biliyordum."

Çetin Altan, 22 Nisan 1969 tarihli Akşam Gazetesindeki köşesinde "ilkellik - burjuvazi - sosyalizm" başlıklı yazısıyla olayı kınadı. The Times Monday'in 2 Haziran 1969 tarihli sayısında, Nicholas Ludington "Demokrasiye Verilen Gözdağı" başlıklı yazısında şunları yazdı: "Zengin ve tutucu güney kenti Adana'daki sağ kanat komandoları, Türk solunun halk kahramanı ve büyük doğal ünü Balaban'ın sergisine saldırdılar. Cezaevinde iken komünizmi amaçlayan ünlü şair Nazım Hikmet'in yardımıyla resim yapmayı öğrenen sanatçının birçok yapıtlarını vahşi bir coşkunlukla parçaladılar."

1970 - Darüşafaka galerisi - İstanbul sergisi, bu dönemin son sergisidir. Benim gidip yerinde gördüğüm Babam'ın ilk şehir dışındaki sergisiydi. 1965'de ki Bursa sergisini ise hayal meyal hatırlıyorum. İstanbul'a kardeşim Hikmet'le beraber gitmiştik; Bursa'dan otobüs ve Yalova'dan vapurla Sirkeci ve oradan yürüyerek Çemberlitaş'a çıkıp galeriyi bulmuştuk. Bu sergiyi Sezer Tansuğ gelip gezmiş ve izlenimlerini, yazmış; hatta kitabına da (Sanata Yaklaşım- Künmat Yayınları-1976) almış bu yazıyı. Gene benzer alaycı uslub, bir küçük görme, aşağılamaya çalışma.

Fakat, Moskova'da yayınlanan ISKUSSTVO adlı Güzel Sanatlar Dergisinin Ekim 1970 sayısında, Elmira Zamanova "İ. Balaban çağdaş Türkiye'nin önemli ve popüler ressamlarından biridir." diyerek başlıyor yazısına, ve Sinan Korle'nin yazısından alıntılar yaptıktan sonra; "Balaban'ın yaratıcılığı çağdaş Türkiye'de resim sanatının gelişmesinin karmaşık ve çelişkili yollarını, biri diğerine zıt akımların mücadelesini yansıtmaktadır. Bir taraftan biz, türk ressamlarının büyük kısmında çağdaş batı formalistlerinin etkisiyle gerçek hayattan kaçma girişimleri gözlemliyoruz, diğer taraftan ise, Türk sanat geleneklerine dayanarak hakiki milli eserler yaratma mücadelesi veren sanatçılar karşımıza çıkıyor. (-) Çağdaş Türk resim sanatının gelişmesinde önemli rolü bulunan bu çizgileri orijinal ve enteresan ressam olan Balaban'ın yaratıcılığında görüyoruz. Balaban'ın yaratıcılık stilinin biçimlenmesinde Türk milli sanatı geleneklerinin - minyatürler, halılar ve nakışların önemli rolü vardır. Fakat bu milli geleneklere dayanan ressam, kendi yapıtlarında ülkesinin insanlarının ağır hayatını, insanların azap ve çilelerini, herşeyden önce Türk köylüsünün problemlerini yansıtıyor. (-) Demeliyiz ki, Balaban'ın yaratıcılığında sık sık realist kaynaşma ve girişimlerle Batının şekilci akımlarının çatışmasını görüyoruz. Onun yapıtlarında geometrik abstraksionizmin etkisini açıkça sezinleyebiliyoruz. Fakat ressam gerçek başarıyı kendi gözlemlerini ifade ettiği ve ifade tarzını kendi görüşlerinin emrine verdiği eserlerinde yakalıyor. (-) Balaban bir dizi yapıtlarında çocuk işlerine has olan primitifliği kullanıyor. Resimlerinden biri için ressam böyle yazıyor: "Benim sekiz yaşındaki oğlum H. Nazım artık üç yıldır resim yapıyor. O, benim yaptığım öküzlere benzeyen öküzler çiziyor. O, resim yapmayı benden öğreniyor. Ve ben de bu resimlerden öğrenmeye, onları taklit etmeye başladım" Halk sanatı kaynaklarına başvurma, halk sanatı örneklerine has olan sade biçimleri öğrenmesi, milli sanatın özelliklerine bağlılık Balaban'a primitif sanatın o yönlerini benimseme imkanı yaratıyor ki, ressam bunun sayesinde milli dünya bakışını

zenginleştiriyor. (-) Progresif Türk yazarı Yaşar Kemal, İbrahim Balaban'ın tablolarını her zaman bir şeyler söyleyen türkülerle kıyaslamaktadır. (-) Ressam neyi yansıtırsa yansısın, bu yapıtların ana konusu insandır. Balaban tablolarında çilekeş ve seven, daha iyisini düşleyen insanları çiziyor. Balaban'ın yaratıcılığı kendine has çizgileriyle seçiliyor. Onun eserlerini orijinal kılan nedenlerden birisi- halk sanatına yeni bakış açısı, halk sanatı kaynaklarını çağdaş Türk resim sanatında yeniden yaşatmasıdır.” diyerek; Balaban'ı küçümseyenlere en güzel cevabı vermiştir.

Elmira Zamanova, “İbrahim Balaban'ın yağlıboya tablolarında “halk hayatı” başlıklı bu makalesini 2005 yılında Bakü'de yayınlanan “Türk Estetikası: Tarihi ve Müsair İnkişafı” adlı kitabına da almıştır.

“1973 sonlarında ortaya çıkan “Özgürlük Dönemi”nde ise, önceki dönemlerde segilenen insanlar karasabanı, öküzü, düveni yere çalıp özgürlüğe çıkarlar. Önceki tablolarındaki sert ışık yerini yumuşak, düşsel bir aydınlığa bırakmıştır. Çocukların kıvancı, oyunları, düğünler ve göçlerle insanlarımız gene folklor kaynağıyla eşdeğerde biçimlendirilen, insanın yüceliğini kanıtlayan Koroğlu, Keloğlu, atalarımızın atlıları gibi motiflerin eşliğinde ve bir röliye, nakış dokusu içinde yeni bir yaşamın arayışıyla kente göçüyorlar. Bu dönemde Balaban kendine özgü bir yöntemle –bakır dövmeleri anımsatan- bir kabartma tekniğini oluşturuyor.”Ahmet Köksal, (BALABAN,1990,Bilim Kitabevi)

Bu dönem sergileri şunlardır:

1973 - Beyoğlu Şehir Galerisi – İstanbul sergisi. 1971 yılında İstanbul'a taşınmıştık; onun için, bu ve bu yıldan sonraki İstanbul sergilerinin tamamını gördüm ve hatırlıyorum; resimlerin de tamamı ezberimde. Aslında 5-6 yaşlarından itibaren, yani kendimi bildiğimden beri, Babam evde çalıştığı için, tabloların taslak aşamasından desenin tuvale aktarılması ve boyanıp bitişine kadar aşama aşama herşey önümünde olduğundan tabloları ezberlemiştir diyebilirim. Hele bazı tablolar var ki beni çok etkilemiştir, satıldıklarına hala üzülürüm.

1974 - Beyoğlu Şehir Galerisinde bu defa Balaban'ın seramik panolarını segilendi. Bunlar özel boyalarla yapılan ve yüksek sıcakta fırınlanan seramik panolardı. Kartal'daki bir atölyede Balaban bunları kendisi üretti ve her birinden bir tek yapıldı. Her biri değişik ebetlerde 30 kadar seramik pano vardı sergide.

1975- Taksim Sanat Galerisi – İstanbul

Zeynep Oral'ın, 21 Aralık 1973 tarihli Milliyet gazetesinde Balaban'la yaptığı “Akademi nire...ben nire...” başlıklı bir söyleşi yayınlanıyor. Söyleşinin içeriği magazin, daha çok Balaban'ın yaşantısı ile ilgili, sanatına yönelik bir şey yok.

Balaban'ın atölyesine Selçuk Erez ile gelip bir söyleşi yapan Özcan Ergüder bunu 14 Ocak 1974 tarihli Devir Dergisinde yayınlıyor. Bu yazıdan: “Balaban, sanatı, topluma bir şey söyleme görevini yerine getirmenin bir aracı olarak görüyor. (-) Ama Balaban, kızıl ya da kara faşizmin egemen olduğu ülkelerdeki resimciler örneği bir “propagandacı” değil. Çünkü “propagandaya” kurban edeceği sanatı yok Balaban'ın. Sanatında hasis Balaban. Balaban'ın sanatı Balaban'ın dünya görüşüne tutsak olmuyor, sadece onu kullanıyor ve iyi kullanıyor. Sanatçı özgürlüğünü ve egemenliğini elinden çıkarmıyor Balaban. Bunun için “propagandacı” değil, söylemek istediğini iyi söyleyebilen önemli bir ressam Balaban.”

Özel galerilerin, resim pazarına girmesi 1970 li yılların ortalarına rastlar. Balaban'da özel galerilerdeki ilk sergisini Galerî Baraz'da açar yıl 1976, aynı yıl yine bir özel galeri sergisi Cumalı.

Bu sergiler için Ahmet Köksal'ın kaleme aldığı “Balaban'ın resimleri” başlıklı yazı 11 Haziran 1976 tarihli Milliyet Sanat Dergisi'nde yayınlandı. Balaban'ın sanatını dönemler halinde ele alıp doğru tahlil eden bir yazıydı bu. Şöyle diyor Ahmet Köksal: “Yirmi altı yıldır hiç bir akademik kurala ve sanat akımına bağlanmadan, “autodidacte” bir çabayla sanatını geliştiren İbrahim Balaban'ın resimlerinde, çeşitli gözlem ve serüvenleriyle tutarlı bir yaşam deneyi ve anlayışına bağlı özgün bir biçimlendirme ilişkisinin birbirini bütünleyen

dönemlerini izlemekteyiz. Onun “yaşamın izdüşümü” diye tanımladığı sanatı, bir bakıma halkın bir atar-damar gibi sürüp giden yaratıcı gücünün çağdaş toplumsal gerçekçi değerler doğrultusunda, kendine özgün bir anlatım aracılığıyla günümüzdeki yeni belgelenişi olmaktadır.” Ve Balaban’ın “dönemler”ini ele alır yazının devamında. Ahmet Köksal, “BALABAN,1990,Bilim Kitabevi” kitabındaki “Dünden Bugüne Balaban Resimleri” başlıklı yazı bu yazının genişletilmiş son halidir. Biz de burada, Ahmet Köksal’ın bu makalesinden oldukça yararlandık ve Balaban’ın sanatını “dönemler” halinde anlatan bölümleri parça parça olmak üzere tamamını kullandık.

Tekrar Ahmet Köksal’a dönelim: “Kente göçen insanlar yeni yaşam sorunlarıyla karşı karşıyadır. “Çileli Dönem” (1976) adını alan yedinci dönemde kalabalıkları tuvale sığdırabilmek için çizgileri ince demir uçlarla oyan ve “oyma çizim” diye tanımladığı kişisel bir tekniği uygular. Figürlerin içlerinde saklı dıramı, gözlerindeki yaşamı sorgulayan anlatımı – halk ressamlarının çizgiye bağlı yönteminden ayrılmadan- tümündeki ortak anlam bütünlüğünü yitirmeden duyurur.”

1976 yılındaki bir diğer sergi de, Ankara’da. Bir özel galeri olan Akdeniz Sanat Galerisindeki bu serginin teması “Kaldırımda Dolaşanlar”. Kaya Özsegin, 205 sayılı Milliyet Sanat Dergisinde “Balaban’ın yeni dönem sergisi” başlığıyla yayınlanan yazısında şöyle diyor. “Geçen yıl ki sergisinde ilginç bir işçilik deneyine girişmiş, öteden beri resimlerinin temel motiflerini oluşturan konulara rölyef tadını da katarak (Bu sergideki “İlkel Üretim Araçları” adlı eser o dönemden kalmadır.), yeni bir aşamanın eşiğine gelmişti. (-) Her yeni sergiyle Balaban, kendine özgü çizgileri daha da kalıcı kılmanın yollarını araştırıyordu. Araştırmaları, salt renge ve çizgiye bağlı kalmıyordu. Değişen biçimlerle birlikte, o biçimlere Balaban uslubunda eşlik edebilecek işçilik deneylerini de titizlikle uygulamaktan geri kalmıyordu. (-) Balaban’ın “Kaldırımda Dolaşanlar”ı, beğeni ve duyarlılık ölçüleri açısından, bundan önceki resimlerine aykırı değil. Tam tersine, o resimlerle bir anlamda bütünleşiyor, bir anlamda da o resimlere yeni bir katkı, yeni bir aşı niteliği taşıyor. Kaldırım taşlarının nakış örgüsü içinde, çağdaş Türkiye’nin toplumsal ve siyasal çehresi dile geliyor. Yaşanmış ve yaşanmakta olan olayların, estetik kalıplar, sanatsal duyarlıklar düzeyinde dile gelişi, biçim ve renkle özdeşleşmesidir bu. Biçimsel kaygıların ağır basması, işlenen konulara güncelliğin ötesinde kalıcı birtakım boyutlar ekleyebiliyor. Kaldırım taşları üzerinde biçimlenen yaşam çelişkileri, arka planda sağlam plastik öğelerle doğal bağlar kurabiliyor. Balaban, kendi anlatım dilini, ifade biçimlerini kendisi kursun istiyor. Başkalarının sanatsal sorunları onu ilgilendirmiyor. Yirmi beş yıl öncesinden bu yana içinde biriktirip bugüne getirdiği motiflerin diliyle konuşmayı, o dili kişisel deneylerin aracılığı içinde zenginleştirmeyi kuruyor kafasında. Bu kez sergilediği resimler arasında, garip biçimde büyük ustaların geçmiş deneylerini anımsatan ılık deneyleri gördüm. Resmin dışından içine, çevreden merkeze doğru aydınlanan, perde perde keskinleşen, biçim istifleriyle birlikte yayılan bir ışık bu. Hani neredeyse “barok” bir ışık diyeceğim geliyor.” Balaban’ı iyi tanımlayan ve sergideki resimlerin tahlilini doğru bir şekilde yapan usta işi bir eleştiri bu. Biz burada tekrar Ahmet Köksal’ın yazısına dönelim:

“Bu dönemin uzantısı olan ve kaldırım taşlarının nakışı örgüsü içinde günümüz Türkiye’sinin toplumsal, siyasal çehresini yansıtan “Kaldırımda Dolaşanlar” (1976) dizisinde çevreden merkeze doğru aydınlanan, giderek keskinleşen biçim istifleriyle yayılan bir ışık ilgimizi çeker. Bu dizide kaldırım taşlarıyla özdeşleşen insanlar, kimilerinde her figürün kendi ışığını taşıdığı bir umut aydınlığı uyandırır. Bu çok figürlü düzenlemelerde çinilerimizden esinlenen yığınsal bir istif (göbekleme) yöntemiyle anlatımcılıktan, betimlemeden çok üsluplayıcı bir yaşam yorumuna yöneliyordu Balaban” (BALABAN,1990,Bilim Kitabevi)

Özel galerilerin resim pazarına girmesi bir dönüm noktasıdır, hem Türk resim sanatı için, hem de Balaban’ın kendisi için. Resimleri oldukça iyi satılan bir ressam, özel galeriler için iyi bir “meta”dır. En azından sergi açabilmek için kurumların kapılarının aşındırılmasına gerek kalmamıştı. Üstelik yüzüne kapanan bu kapılar, bu defa ardına kadar açılıyordu Balaban’ın önünde.

1977 yılında, Türkiye İş Bankası Sanat Galerisi' – İstanbul'da, bir banka galerisinde sergi açıyordu Balaban. 17 Şubat 1977 tarihli Cumhuriyet Gazetesinde Mehmet Kemal şakacı bir üslupla; "Resmi bir yerden alıp, hergün bir başka yere götüren bir ümmidir Balaban. Belki Yunus da, Pir Sultan Abdal da, Karacaoğlu da köyden kente doğru uzanan bütün dervişler de birer ümmi idiler. (-)

Bundan sonra Balaban bir köy ressamı değildir. Belki burjuva bile olmuştur. Onun resimlerini yeniden yeniye oluşmaya başlayan burjuvamız alıyor, evlerinin duvarlarını süslemiyorlar mı? Belki de Balaban bundan sonra bize özgü bir bujuva resamıdır. Kocaman sayılara ulaşan fiyatlarla sattığı resimlerini ne işçilerimiz, ne köylülerimiz, ne de her aydınımız kolay kolay yoksul kesesinden para sayarak alamaz. Balaban, müşterisini, resmini yaratır gibi, kendi yaratmıştır. Tuvallerini son zamanlarda adamlarla dolduruyor. Bir tuvalde bir, iki değil, parmakla sayılamayacak kadar çok adam var. Demek müşteri tuvalde bol adam tasviri istiyor."

Mehmet Kemal haklıydı bence, Balaban'ın müşteri profili değişiyordu. O günlerde olduğu gibi, şimdilerde de; ekonomik , sosyal ve siyasi gelişmelerin etkisiyle, resim alıcısı profilinin tekrar değiştiğini düşünüyorum.

Bir başka yazı yine Cumhuriyet Gazetesinden 6 Mart 1977 tarihli. Balaban sergisiyle ilgisi yok ama içerik bakımından dikkate değer. "Nurullah Berk'in Sergisi Nedeniyle" başlıklı yazı Elif Naci'nin. Şöyle diyor: "Geçen gün sergisine gittim ve geçmiş günler bir defa daha gözlerimin önünde canlandı. Ve 1953'lerde Balaban sergisi için yazdığım yazıyı hatırladım. O yazıda şöyle diyordum: Biz bir sergiden içeri girdiğimizde orada birini ararız. Bu aradığımız ya Manet, Monet, ya Pissarro, Picassodur. Ve aradığımızı buluruz. Balaban'ın sergisinde de yine birini aradık ve bulduk. Bu, ne Manet, Monet, ne Pissarro, Picasso oldu. Bulduğumuz Balaban'ın kendisiydi. Nurullah'ın sergisinde de birini aradık, alışkanlık bu. Ne yalan söyleyeyim onun tuvallerinde şakacı bir Fernand Leger göz kırpmıyor gibi geldi bana." Elif Naci önemli bir noktaya değinmiş; Türk resminde, bazı ressamların batıyı taklit etme kolaycılığı bugün de devam etmektedir.

Ahmet Köksal , 1977-1979 dönem resimleri için şöyle diyordu: "1977 sonlarında sergilediği "Üretenlerin suretleri" dizisinde, resmin temel ögesi olan "insan sureti", çoktandır kısır bir döngü, dışa bağımlı yetersiz koşullar altında bir üretim çarpıklığını, kendi deyimiyle "üretemediğimiz resmini" vurgulamak istiyor. Somut ve belirgin figür düzenlemeleri, işciliği ağırlıklı bir teknikle bıçağın sırtında çift süren, tarla çapalayan, odun taşıyan, kerpiç karan, pazarda koza sergileyen "eli hamur, karnı aç" insanlarımız, çağdaş bir halk sanatçısının incelikli el hüneriyle işlenir. Önceleri hahha somut ve iri olan figürler, kendine uyumlu sarı bir ışık, pul pul lekeler, nakışsı çiçeklerin de eklenmesiyle sanki düşsel ya da masalsı bir perde ardında, bir anı gibi uzakta kalan günlerin özleminde çileli yaşantımızın sahnelerini sergiler.

1978 Mayıs'ın da Ankara'da "Atalarımızın Surteleri" dizisini ortaya çıkarır. "Suret" sözcüğü Balaban'da kırsal yaşamın toprağa özgü tüm biçimlerini kapsayan, insan-üretim ilişkilerini simgeleyen bir anlam taşıyor. Anadolu köylüsünün, yüzlerce yıllık geçmişi olan halk masalları ortamında betimlendiği bu dizide karasabana koşulmuş hayvanların yerleştirildiği doğa birimleri de, akademik formüllerin, nesnel görünümünün dışında bütünüyle kendi kurduğu fantastik bir ortamda yorumlayıcı bir niteliğe dönüşüyor. Gene bu arada Anadolu kadınlarının mitolojik bir derinliğe dayanan doğurganlığını gene halk tasvir geleneğinden gelen coşkulu bir anlatımla "Anadolu Anaları" adlı resim dizisinde ortaya çıkarıyor."

1978 yılındaki Ankara-Evrensel sergisinden sonra, İzmir'de düzenlediği sergi tekrar bir kurum galerisinde: Akbank Sanat Galerisi.

Balaban 1979 sonlarından 1980 başlarına kadar, Almanya ve Hollanda'da bir dizi sergi düzenledi. Frankfurt, Mainz, Berlin, Gelsenkirchen'den sonra 1979'da Münih'te resimlerini sergiledi. Balaban, resimlerini Eylül 1979'dan sonra Nürnberg'den başlayarak Almanya'nın birkaç kentinde daha sergiledikten sonra İsviçre, Fransa, Belçika, Hollanda ve Danimarka'da gösterdi. Bu sergileriyle Balaban, Alman sanat çevrelerinde Türkiye resminin temsilcisi olarak

tanınmaya başladı ve dış basında da yankı buldu. Avrupa turnesi dönüşünde Taksim Sanat Galerisi- İstanbul'da bir sergi açtı. Ahmet Köksal'ın yazısına dönelim tekrar. "Kırsal kesim insanlarımızın yaşantısını kendine özgü düzenleme, çizim ve yorumlama ölçüleri içinde üretken bir biçimde çeşitleyen Balaban, 1981'de "Anadolu Erenleri" adını verdiği yeni bir dizi oluşturuyor. Bu dizide Hallacı Mansur, Pir Sultan, Yunus Emre, Nasrettin Hoca; halkımızın bilincinde yer etmiş, belleğinde iz bırakmış Anadolu ulularını gene bir halk tavsircisine yaraşan bir sezgi ve yergi gücü, ince bir işçilikle işliyor." (BALABAN,1990,Bilim Kitabevi)

Bu dönemin sergileri: 1981 yılında Batık Sanat Galerisi-Ankara, ve Tiglat Sanat Galerisi-İstanbul. 1982 yılı başlarında Taksim Sanat Galerisi-İstanbul sergileridir.

"1982-1985 yıllarında hazırladığı "Bereket Anaları" ve "Çocuklarımızın Sevinci" adlı adlı resim dizilerinde Anadolu insanının tarih öncesinden bu yana gelen, karasabanla sürdürdüğü üretim çabasından kaynaklanıyor. Gene masalsı bir ortamı çağrıştıran kıvrımlı, sarmal dağlarda çift sürenler, Kibele ya da Bereket Tanrıçalarının doğurganlığıyla özdeşleşmiş kadınlarımızla bir üretim kıvancı, cümbüşü duyuluyor. Umutla uçuşan maviler, içinden ılık fişkıran ekinler, nakış espirisinden esinlenmiş bitkiler, bir dalganın sarmalıyla biçimlenmiş tarlalarla. 1984 Mart'ın da sergilediği "Yaşam Kavgası" dizisinde insanın doğa ile cebelleşmesini, yaşam savaşımını özümseyen temel içerik, önceki şemaları kırmak isteyen kompozisyon araştırmaları, ılık düzenleri, ayrıntılı ve çok titiz doğal dokularla on yıldır geliştirdiği "oyma-çizim" tekniği nakışı ve yetkin bir işçilikle vurgulanıyor. Önceki dönemlerin bir tür "muhasalası" olan bu dizi, Kaya Özsegin'e göre; "Bir bakıma anonim halk tasvirciliğinden kaynaklanan kişisel nitelikli bir anlayışı tek başına kökleştirmektedir. (Milliyet Sanat Dergisi 1 Mayıs 1984)"" Ahmet Köksal, (BALABAN,1990,Bilim Kitabevi)

Bu dönemin sergileriye şunlardır: 1983 – Devlet Güzel Sanatlar Galerisi, Ankara ve 1984 – Süha Öztartar Sanat Galerisi, İstanbul. (Milliyet Sanat Dergisinin 1 Nisan 1984 sayısında Ahmet Köksal'ın bu sergiyle ilgili bir yazısı yayınlanmıştır.)

"Yakın dönemde "Anadolu Erenleri" ve "Bereket Anaları"nı çağdaş bir halk tasvircisi tutumuyla yorumlayan İbrahim Balaban, 1985 yılı sonlarında düzenlediği sergide "Anadolu Kadınlarına" geniş bir yer ayırmıştı. (-) elma toplayan, padişah taşıyan, salıncakta kolan vuran çocuklar, ürün devşiren insanlarla resmin özündeki yaşam savaşımı ve üretim kıvancını katı ve kalıplaşmış gerçekçilikten uzaklaşarak yorumlayıcı özelliklerle duyuruyor. Bu resimlerde çevreler, yazmalar, bakır dövme motiflerden esinlenen nakışı yöntem sürdürülüyor." Ahmet Köksal, (BALABAN,1990,Bilim Kitabevi)

Bilim Sanat Galerisi 1992 sergi katoloğunda Ahmet Köksal, o dönem için ayrıca şöyle demiş: "Balaban'ın 1985 sonlarında sergilediği "Anadolu Kadınları" adlı resim dizisinde önceleri daha somut gerçekçilikle biçimlediği figür düzenlemelerine nakışı, doğal motifler de eklenerek yaşama sevincini duyuran düşsel, masalsı bir ortam belirmeye başlamıştı."

Bu dönemin sergileri: 1986 – Başak Sanat Galerisi, İstanbul ve 1987 – Taksim Sanat Galerisi, İstanbul sergileridir.

1990 – Bilim Sanat Galerisi, İstanbul sergisi; ikinci BALABAN-Yaşamı, Sanatı ve Basından Yansımalar adlı kitabının sergiyle beraber basılmış olmasıyla da önem kazanır. Ahmet Köksal tarafından hazırlanan bu kitap Balaban ve sanatı için o güne kadar yapılan en kapsamlı kitaptır.

1991 ve 1992 yılında 1.ve 2. Tüypa İstanbul Sanat Fuarı'na Bilim Sanat Galerisiyle katılır Balaban. Türkiye artık özel galerilerin çoğalıp güçlenmesiyle bir sanat fuarına kavuşmuştur. Bu yeni bir dönemin başlangıcıdır Türk resim sanatı adına; sanat bir fuarı bile olan bir alım satım metasıdır artık, bundan sonra herşey farklı olacaktır. Sanat pazarı gerçek anlamda profesyonelleşmeye başlamıştır artık.

1992– Bilim Sanat Galerisi, İstanbul sergisi: Gene bir ilk yaşanır Balaban adına, gelişen baskı tekniklerinin kolaylığıyla ve galerilerin profesyoneleşmesiyle fuar kataloglarının yanında bir de kişisel sergisi için küçük de olsa bir katoloğu olur Balaban'ın. Bu katalogda Ahmet Köksal imzalı bir de yazı bulunmaktadır. A.Köksal'ın yazısı, Balaban'ın 1953 den 1992'ye

kadar olan sanat serüvenini ve sanat gelişimini ortaya koyan; bizim yazımızda da parçalar halinde alıntı yaptığımız yazının özetidir.

1990 ve sonrası Balaban resmini ondan dinleyelim: “1990 da hazırladığı “Geçmişin Masala Duruşu” resim dizisinde ise, önceki dönemlerin tümüyle bağlantılar kuran bir bileşkeye eğiliyor. Kırsal çevreden büyük kente göç olgusu, üretim ilişkilerinde karasabanın tükenmesi, Balaban’ın halkımızın başka bir sureti olan halk masallarına yöneltiyor. Çocukluğumuzu besleyen bayramlar, düğünler, masallardaki kuşlar, tavşanlar, yıldız böcekleri gibi düş perdesine bürünmüş anıları, Anadolu aşk söylencelerini, folklor değerleri ve kahramanlarını ele alıyor resimlerinde: Kerem ile Aslı, Ferhat ile Şirin, Leyla ile Mecun, Tahir ile Zühre, Elif ile Mahmut, Karagöz ile Hacivat, Nasrettin Hoca ve benzerleri.

Geceleyn düğün alayları, Şeyh Bedrettin Kulları ve Anadolu Aşk Masallarını işleyen yeni resimlerinde doğal ışık yerine; figürlerin ve mekanın kendi özünden gelen, kendi aydınlığını üreten bir ışık olgusu etkili renklerle bütünleşerek figür guruplarının yaşam döngüsü içindeki ritmik devinimiyle ilgi çekiyor. Halkımızın kuşaktan kuşağa geçen sözlü ve yaşayan bir kültürünün ürünü olan aşk masalları, çağrışımları kıskırtan düşsel ve masalsı bir ortamda bir yaşam şenliğine dönüşüyor. Bu yeni resimlerinde Balaban önceki şemaları kırmak isteyen değişik kompozisyon, ışık ve renk düzenleri, ayrıntılı dokular, nakış geleneğinden esinlenen motiflerle yetkin bir sanat içciliğini birleştiriyor. “Halkımızın Aşk Masalları” adlı resim dizisi Balaban’ın sanatının üst basamaklarında yeni bir aşamayı vurgulamaktadır.” Bu sergi için 10 Aralık 1992 tarihli Cumhuriyet Gazetesinde -“Halkımızın aşk masallarının” resme duruşu – başlıklı Alpay Kabacalı’nın bir yazısı yayınlanıyor. Sergiyi “Halk tasvir geleneğinin çağdaş ustası” İbrahim Balaban’ın sergisi Bilim Sanat Galerisi’nde diye okuyucusuna duyuruyor. Alpay Kabacalı’nın, 31 Temmuz 1989 tarihli Cumhuriyet Gazetesinde “Okulu, hapishane oldu” başlığıyla bir röportajı daha yayınlanıyor. Sonra bu röportajı, Kültürümüzden İNSAN ADALARI (YKY Yayınları, 1995) kitabına da alıyor, Kabacalı.

Balaban eserlerini, 1993’de İş Bankası Parmakkapı Sanat Galerisi- İstanbul’da sergiliyor bu defa. Bu serginin de bir kataloğu var ve burada da Abdülkadir Günyaz’ın bir yazısı Balaban’ı iyi tahlil edip doğru yorumlayan güzel bir yazı. Şöyle diyor Günyaz: “Balaban... Düünden Bugüne ve Yarınlara” başlıklı yazıda: “Balaban.. Adı, namı kendinden çok önce çıkagelmişti kırk yıl öncelerinin Babıali’sine ve aydın çevrelere.. Adları Nazım Hikmet’le birlikte anılan üç beş kişiden biriydi o da.. Nihayet, yine o yıllarda Fransız Kültür Merkezi salonunda ilk kez karşılaştık resimleriyle ve o zamanlar pek çok şaşırdık. Çok değişik, çok başka işlerdi. (-) Saf yüreğinin, içten ama coşkulu nabız atışlarıyla var ediyordu resmini.. Yalın, yapmacıksız, olduğu gibi.. Sonra yıllar girdi araya; artık aynı tadı, aynı şaşırtıcı, çarpıcı etkiyi bulamaz olduğumuzu düşünmeye başlamıştık. (-) Ve sonraları, belki de çok sonraları farkına vardığım gerçek şu oldu ki Balaban tüm bu yıllar boyunca birbiri ardınca deniyor, arıyor, araştırıyor ve kendi benliğinde, sanatçı kişiliğinde özümlemeye çalışıyordu her şeyi. (-) Tüm yurt ve ruh iklimini ülkesinin ve yine onun binlerce yıllık birikimini, halk ve tekke resminden, kilim, sicim nakışlarından, hatta çinilerden ve minyatürlerden bile esinlenerek, etkilenecek.. Yanı sıra sözlü-yazılı birikiminden de bunca kaynağın, beslenerek. Balaban artık, nice çok uzun bir süredir, ne yaptığının, ne yapmak istediğinin mutlak bilinci içindedir. Ve kendi özgün sanat anlayışı içinde sürdürmektedir başarısını. Peki nedir bugün Balaban’ın içinde bulunduğu sanatsal konum.. öncelikle özgünlüğü kadar özgürlüğü de söz konusudur onun. Dilediği resmi, dilediği çizgi ve renk armonisi içinde getirmektedir gündeme. Olabildiğince coşkulu, renkli ve garip gelecek belki ama yeterince yalın. Onda ayrıntı görünümündeki öğeler bütünü sağlamak için görevlidirler sanki, bir fazla bir eksik dengesi kollanarak her çizgi ve her renk tam kıvamına kavuşturulmuştur.”

1993 – Doku Sanat Galerisi, Ankara sergisi ve aynı yıl iki fuar sergisine katılımı var Balaban’ın. 3. Tüyap İstanbul Sanat Fuarı (Bilim Sanat Galerisi) İstanbul ve Stockholm- Sanat Fuarı (Bilim Sanat Galerisi)

SANAT ÇEVRESİ Dergisi 1993 Yılı Şubatında yayınlanan 172. Sayısını Balaban'a ayırır. Kapağına, Balaban'ın 1991 yapım yılı "Köy Düğünü" adlı tablosunun (90x110 cm.) görselini koyan derginin içinde; Balaban'ın dramatik ve sıradışı yaşam öyküsünü ve Nazım'la olan ilişkisini anlatan, bunun yanında sanatını da tahlil eden çok sayıda yazı vardır. Bunlar:

Kaya Özsezgin "Resmimizde Balaban Söylemi" başlıklı yazısında; Balaban'ın ortaya çıkış koşullarını ve Nazım'la gelişen dostluğunu ve ona çırak durmasını anlattıktan sonra: "Aslında Balaban'ın hapisanede Nazım'dan öğrendiği şey, resim değil, sanatçı olmanın gerektirdiği ön koşullardır: Kendine güven, çalışma ve üretme disiplini, yeteneğinin boyutlarını kavrama bilinci." diyerek; Balaban'ın Türk resminde gerçek bir fenomen olduğunu belirtir.

"Geçmişin Masala Duruşu ve 40. Yılında Balaban" başlıklı yazısında Özay Erkul; "Balaban ve resimleriyle tanışmamın üzerinden neredeyse 25 yıl geçti. (-) O günden bugüne ilgiyle izlemiştir. Bazan sergilerine giderek, bazan da onun için yazılanları okuyarak. Üzerine bu denli yazılar, şiirler yazılan bir başka sanatçı hatırlamıyorum." Diyor ve Bilim Sanat Galerisindeki "Geçmişin Masala Duruşu" adlı sergisi dolayısıyla izlenimlerini anlatıyor.

Mehmet Pesen "Balaban'ın Mitolojik Öyküleri" başlıklı yazısında "Bugün galeriler geziliyorsa, sanat dergileri bulabiliyorsak, sanat gönüllerimize girmiş ve de evlerimizde başkôşelerde yerlerini alıyorsa, o yıllarda (1953 yılını kastediyor) bu mücadeleyi vermiş kişilerin saygı ile anılması gerekir. Balaban da bu savaşı vermiş ve bugün vardığı noktaya haklı olarak gelmiştir." diyor ve "Günümüz Türkiye'sinde ne acıdır ki, dilimize sahip çıkmak yerine yabancı kelimeleri bilir bilmez kullanmaktayız. Caddelerde yürürken reklamlara ve dükkan isimlerine baktığımızda kendi caddelerimizde yürüdüğümüzden kuşku duyabiliriz. Bu yabancı aktarmacılığı her alanda karşınıza çıkmakta. Balaban'ın bence önemli ve özgün bir yanında sanatını kendi dilinden söylemesini iyi bilişinden geliyor." diyerek yazısına devam ediyor.

"Yüreğimize Kapılarını Açan Resimler" başlığıyla Güngör Gençay: "Balaban, gerçeklerimizi ve bizim olan şeyleri kendine özgü işleyerek, onları resim boyutunda uluslararası düzeye ulaştıran sanatçılarımızdan biridir." diyor. Bir de şiir yazmış Güngör Gençay "Çizgiler ve renkler arasında bir ressam: Balaban"

1993 Yılında gazetelerde bir manşet "BALABAN'IN BİR TABLOSU 35 MİLYONA SATILDI". Bu, o güne kadar Türkiye'de yaşayan bir ressamın eserine ödenen en yüksek fiyattı. Pakize Türkoğlu, Sanat Çevresi (Sayı: 273-274 Temmuz-Ağustos 2001) Dergisindeki "kendini Yaratın Adam BALABAN OLAYI" başlıklı yazısında bu rekor resim satışını konu etmiştir.

1994 yılında tekrar üç fuar sergisi: biri 4.Tüypa İstanbul Sanat Fuarı (Bilim Sanat Galerisi) İstanbul . Diğer ikisi uluslar arası; Stockholm-Sanat Fuarı ve Tokyo Sanat Fuarı (Yurt ve Dünya Galerisi). Böylece uluslar arası fuarlarla da dünyaya açılıyordu Balaban. 1994 yılından itibaren Doku Sanat Galerisiyle İstanbul'da da çalışmaya başlar.

1995 ve 1996 yıllarında Tüypa- İstanbul Sanat Fuarına (Bilim Sanat Galerisi) katılır.

1996 yılında Türk televizyonlarında daha sonraları da zaman zaman yayınlanan "Bir Yüdüm İnsan" belgeselinde Nebil Özgentürk, Balaban'ı konu ediyordu. Sabah Gazetisindeki "Bir İnsan Bir Hayat" başlıklı dizisinde (19 Mayıs 1996) Balaban için yazdıkları, belgeselinin senaryosu gibiydi. Bu yazıda: Balaban'ın mapushaneye düşmesine sebep olan "cinayet" olayını işliyor ve Nazım'la tanışmasını, ona çırak duruşunu anlattıktan sonra mapushanenin koğuşunda açık pencerenin önüne oturduğu Hüseyin Enişte'nin çıplak olarak resmini (nü) yaptığını anlatıyor. Olayı biraz abartarak, zatürre olan modelin öldüğünü yazıyor. Bunu da Balaban'ın ikinci cinayeti sayıp, yazısının manşetini "Köylü İbraam'ın cinayetleri" olarak atıyor. Nebil Özgentürk gazetede köşesinde; daha sonraları da bir çok defa Balaban için yazılar yazmış ve televizyonda yaptığı "Yaşamdan dakikalar" adlı programda da her vesile ile Balaban'ı bahis konusu etmiştir.

Bu ve bundan sonraki yıllarda basında Balaban için yazılan yazıları şöyle bir incelersek; bunların ya sergi haberi, ya söyleşi yada röportaj olduğunu görürüz ki; genelde

magazinel bir içeriğe sahiptirler. Bunların tek istisnası Berfin- Bahar Sanat Dergisindeki yazılardır. Bu dergi, Mart 2005 tarihli 85. Sayısını Balaban'a ayırmıştır. Bu sayıda Balaban'ı ve sanatını çok iyi anlatan makaleler vardır. Bunlar:

"Balaban ve Sanatı Üzerine"başlıklı yazısında; "1961 yılından bu yana, Ankara ve İstanbul'da açtığı kişisel sergilerini izlediğim Balaban'a ilk profesyonel ressam diyebiliriz"der. Halis Başarır,

"Zümrüd-ü Anka Üzerine Bir Deneme" başlıklı uzun yazısında Remzi Oğuz Yılmaz: " Balaban; batının kültürel ve sanatsal etki alanına giren Osmanlı'nın terk ettiği minyatür geleneğini (başlangıçta farkında olmadan) diyalektik bir bilinçle harmanlayarak, yüz küsur yıllık bir kesintiden sonra devam ettiren ilk sanatçımızdır. Onun resmi, batı resminden tuval ve boya dışında hiç bir şey almamıştır. Balaban; batı resminin ne figürünü, ne ışığını, ne perspektifini, ne istiflemesini, ne de başka bir elamanını almıştır." der.

"İbrahim Balaban" başlıklı yazı Engin Turgut'a ve; "Resimlerden Önce Balaban'ı Gördüm" isimli makale ise H. Kemal Çağın'a ait. "Balaban Dünyanın En Yüksek Minaresinde Oturur" da "Cevat Sarkartal'ın. Bir yazı da Suna-Erdoğan Tanaltay'dan "Çocuk Yüreğini Göğsüne Bastırıp da Gelir, Balaban..."

"İnsan Manzaraları" başlıklı yazıda Süha Öztartar, "Kör değneğini beller gibi aynı konuyu, aynı fügürü, aynı formu yıllar yılı işleyen, resimlerinin arkasında kimliğini göremediğimiz pek çok ressama inatla, Balaban, çizgisini ve uslubunu terketmeden kendini gösteriyor resimlerinde. Sanatın olmazsa olmaz diyalektiği, duygu ve ritim olarak gözlerimizin önüne seriyor onun tablolarında..." diye yazıyor.

"Balaban'da Güzellenen İnsan ve Doğa"başlığıyla Güngör Gencay ise Balaban'la söyleşisini kaleme almış. "Balaban Gülümsemesi" adlı yazının sahibi, benim asker arkadaşım H. Hüseyin Yalvaç, Babam'la ilk tanışması askerliğimizi yaptığımız Topçu Okulu-Polatlı'da, daha sonra Ankara'ya Babam'ın sergisine birlikte gitmiş ikimiz, bu anıları anlatıyor. Ve "Bana Balaban'ı bir cümle ile anlat deseler, "Yüzünde gülümseme ağacı hep çiçek açan adam" derim." diyor.

1997-2000 yılları arasında Doku Sanat Galerilerinde, İstanbul ve Ankara olmak üzere, "Şair Baba" ve "Karanlığa Işık Tutan Analar" adlı sergilerini açar.

2001 yılının başlarında AKM, İstanbulda Balaban'ın ilk retrospektif sergisi açılır.

"Cumhuriyetin Aydınlığında 50 Yıl" temalı bu sergi, Balaban'ın 50 yıllık birikimini sanatseverlere sunuyordu. AKM'nin hem alt hem de üst salonunda birden açılan çok büyük bir sergiydi bu; koleksiyonlardan da eserler toplanmıştı. Ama ne yazık ki medyada gereken ilgiyi bulamadı.

2001 yılı, Doku Sanat Galerileri-Ankara sergisi. Bu serginin benim için de ayrı bir önemi vardır; Babam'la aynı galeride iki ayrı salonda, aynı anda sergi açmıştık. Sanırım, Dünyada bir ilkti bu. O yıldan bu güne kadar, sanat yolunda beraber yürüyüşümüz devam etti. En son ortak sergimizi geçen yıl (2010) açtık.

2004 yılında Remzi Oğuz Yılmaz'ın yayına hazırladığı "BALABAN Yaşamın Çizgileri/Desenler" kitabı Bilim Sanat Galerisi yayınlarından çıktı. 2005 yılında bu kitaptaki 300 desen, ilk olarak Yurt ve Dünya Sanat Galerisi- İstanbulda sergilendi. Daha sonra, Ankara-Dokuda (2006), tekrar İstanbul-Dokuda ve Bindallı Sanatevinde-İstanbul (2007) üç defa daha sergilendi.

Balaban'ın desenlerinden bazıları, İznik-Mavi Çini atölyelerinde, Balaban'ın denetim ve gözetiminde, iki yıllık bir emek sonucu çini panolara aktarılıp, reklendirildi. İki defa yüksek ısılarla pişirilerek her aşaması el emeği ve tamamen geleneksel metotlarla 30 çeşit, farklı ebatlarda çini karo, pano ve tabak üretildi. Hiç biri, bir diğerine benzemeyen bu çinilerin bazılarında 3, bazılarında 5, bazılarında ise daha az üretildi. Bu çiniler 2008 yılında Doruk Sanat Galerisi ve Bindallı Sanatevi İstanbul'da yine aynı yıl Cemal Nadir Güler Sanat Galerisi-Bursa'da sergilendi.

Dikkate değer bir diğer sergi de 2009 yılında Bindallı Sanatevi- İstanbul'da açılan, Yarı

reprospektif, resim ve desen sergisidir. Bu serginin önemi yarı reprospektif olmasının yanında, yeni basılan iki kitaptır. Birincisi: resimlerinin toplandığı bir katalog olan, Zafer E. Bilgin'in yayına hazırladığı "BALABAN – Yaşantının İzdüşümü" kitabı. İkincisi: basında, Balaban hakkında çıkan yazıları topladığımız; Zafer E. Bilgin'le benim ortak çalışmamız olan, bir kaynak ve başvuru kitabı: "BALABAN – Bir Ressam Yunus Emre".

1975'li yıllarda başlayan özel galeriler, gelişimini sürdürerek; 1990-2000 yılları arasında iyiden iyiye Türkiye'deki plastik sanat pazarında etkin hale gelmişlerdi. Müzayedelerin de bu pazara girmesi ve ardından büyük sermaye kuruluşlarının özel müzeler açarak yeni oyuncular olarak bu sahaya çıkmaları sanat pazarında bütün dengelerin değişmesine sebep oldu. Sanat dergileri de, galerilerin veya müzayede sahiplerinin tekeline geçince; tamamen ekonomik güce dayanan, ve dengeleri sanatçılar aleyhine ya da lehine değiştirebilen bir durum oluştu. Artık sanatçılar, çalıştıkları galeriler kadar güçlüydüler; galeriler de ilişkileri, besleyebildikleri, satın alabildikleri ve satabildikleri kadar. Böylece sanatçının değeri piyasada kaç paraya eser sattığıyla veya müzayelerde kaç gittiğiyle ölçülür oldu.

Biz de, baba oğul, bu karmaşa ve toz duman içindeki sanat ortamından uzaklaşmak ve biraz nefes almak için zaman zaman Anadolu sergileri yaparak; halkın resmini halka götürdük. 2008 yılında Açı Sanat Galerisi-Denizli ve Begüm Sanat Galerisi- İzmir, 2009 yılında Altan Sanat Galerisi – Adana ve 2010 yılında ETO Sanat Galerisi – Eskişehir sergilerini gerçekleştirdik. Anadolu insanı her gittiğimiz yerde beni ve Balaban'ı büyük bir coşkuyla karşıladı ve bağrına bastı.

Sanat yaşamında dolu dolu 60 yılı geride bırakan, 90. Yaşını doldurmuş olmasına rağmen gençlere taş çıkartırcasına disiplinli bir şekilde her gün tuvalinin başına gecip yeni eserler üreten, Türk resminin BÜYÜK HALK SANATÇISI BALABAN, 1950'den 2011'e kadar ürettiği eserlerden oluşan bir sergiyle İstanbul'dan iki ay sonra, Anadolu'nun kalbi Ankara'da.

Yıl 2012 ve Balaban 91 yaşını sürmekte, boyası henüz yeni kurumuş son yapıtları ve 60 yılı aşkın sanat birikiminden yansıyan eserleriyle sanatseverlerin tekrar karşısında. Umarım bu defa İstanbullular fırsatı kaçırmayıp, bu reprospektif "BALABANİZM" sergisine gereken ilgiyi gösterirler.

Yazımı,"Başlangıcından Günümüze İbrahim Balaban" Sergisi (2011) GalerİMODERNST-İstanbul sergi katoloğunda yer alan, Balaban için son dönemlerde yazılan, onun sanatını en iyi anlatan Ümit Gezgin'in yazısından bir alıntıyla bitirmek istiyorum.

KENDİ ESTETİĞİNİ VAR EDEN BİR SANATÇI

Balaban hep kendi kendini vareden sanatçı gibi, estetiğini temellendirirken başvurduğu toplumsal, sınıfsal ilişkiler, Anadolu insanının gerek doğa, gerekse de kendisini baskı altında tutan güce karşı başkaldırışı; sanatçı olarak kendi yaşamsal tecrübe ve dramlarıyla birlikte harmanlanarak estetiğini biçimlendirir. Bu estetik kimlik hayata karşı direnci işaretlediği kadar, aynı zamanda derin bir hümanizmayı ve humoru da içinde barındırır.

Bakın, bütün toplumsal içeriğine ve sınıfsal kimliğine, giderek Anadolu'yu, insanı, onun mücadelesini anlatan gerçekliğine karşın Balaban resmi en geniş hümanizmayı da kuşatır. Gerek seçilen ve kullanılan renklerin cıvı cıvıllığı içinde, gerekse de kompozisyon kurgusu ve bu kurgunun gelenekle örtüşen yapısı içinde ve bu yapıya kazandırdığı şiirsel düzlem ve görsel zenginlik boyutlarında Balaban resmi; gerçek anlamda bir 'Türk Resmi' kimlik ve özelliğine sahip ender resimlerden biri olarak karşımızda durmaktadır.

Biliyoruz ki bir resmi tanımlamak, aynı zamanda onun ait olduğu kültürel coğrafyayla da ilintilidir. Bu yönüyle Balaban resmi Türk Resmi kimliğinin tipik göstergesi ve açılımı

olarak karşımıza çıkar. Kendini varetme gücü ve özgün çizgisi, giderek de öykülerle beslenen yapısıyla bu resim, pentürel özelliğini gelenekle yoğurarak ileriye taşır.

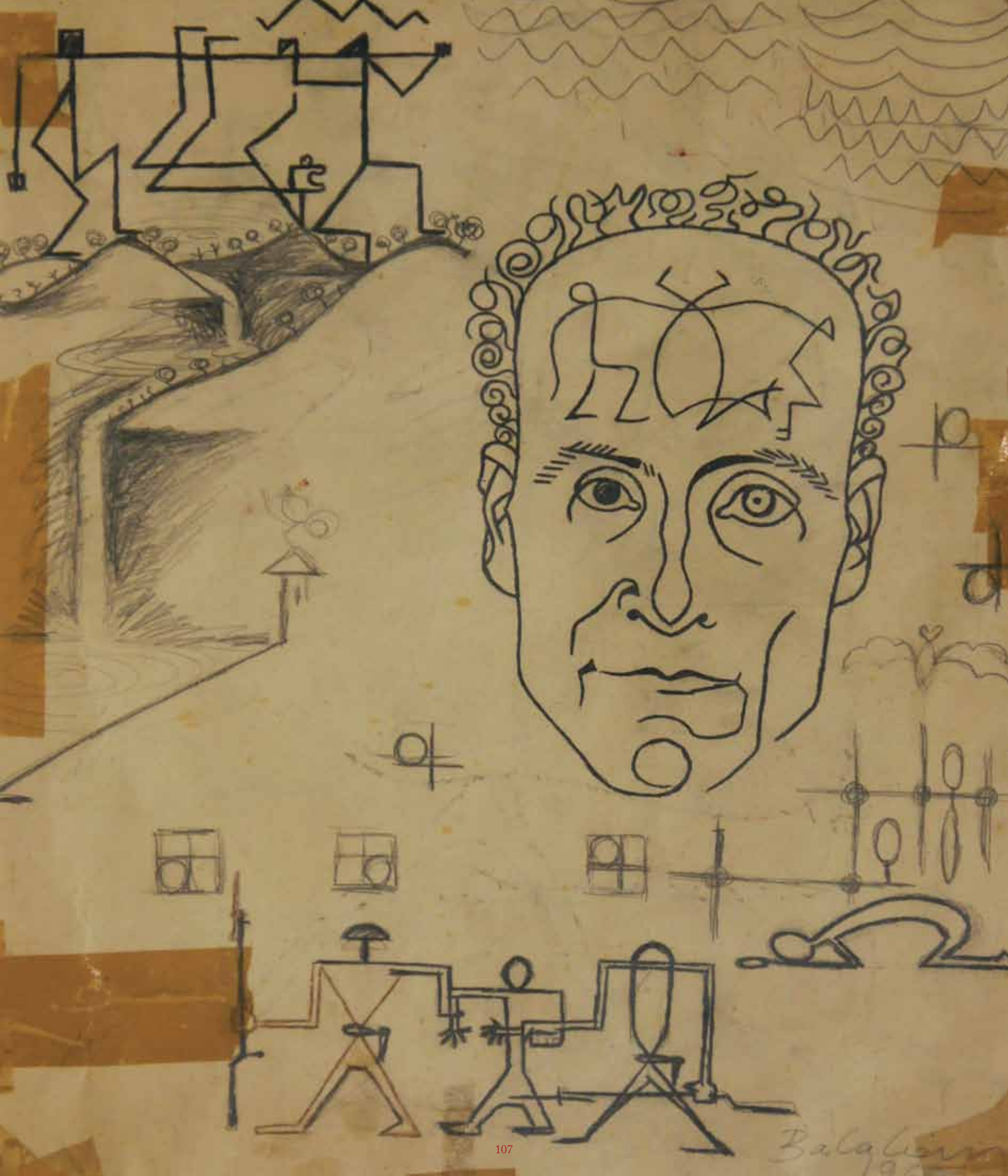
Balaban resmi belli kalıpları aşarak, şema resminin çok ötesine geçer ve resimsel dinamizmin en tipik özelliklerini bize gösterir. Türk insanının yaşamsal dinamizmi, doğa, insan ve gerçekler karşısındaki tutumu, kendine özgü hiciv ve humorla birlikte Balaban estetiğine taşınır. Hiçbir Balaban resmi hüznü ihtiva etmez. Kuru sıkı bir fanteziyi de barındırmaz. Yüksek bir şiirsel düzlem, renk-biçim diyalektiği ve o yapıya eşlik eden içerikle birlikte, hayatı hüznle değil, mutlulukla kavramış bir sanatçının gülen zekasını ve lirik pentürünü oluşturur.

Kısacası çok yönlü bir sanatçı olarak Balaban, resimlerinde bize has bir türküyü, şiirin kendine has tınısı içinde örgüler ki, bu tını gerçek bir ‘Türk Resmi’ kimliğinde ortaya çıkar...”

H.Nazım Balaban

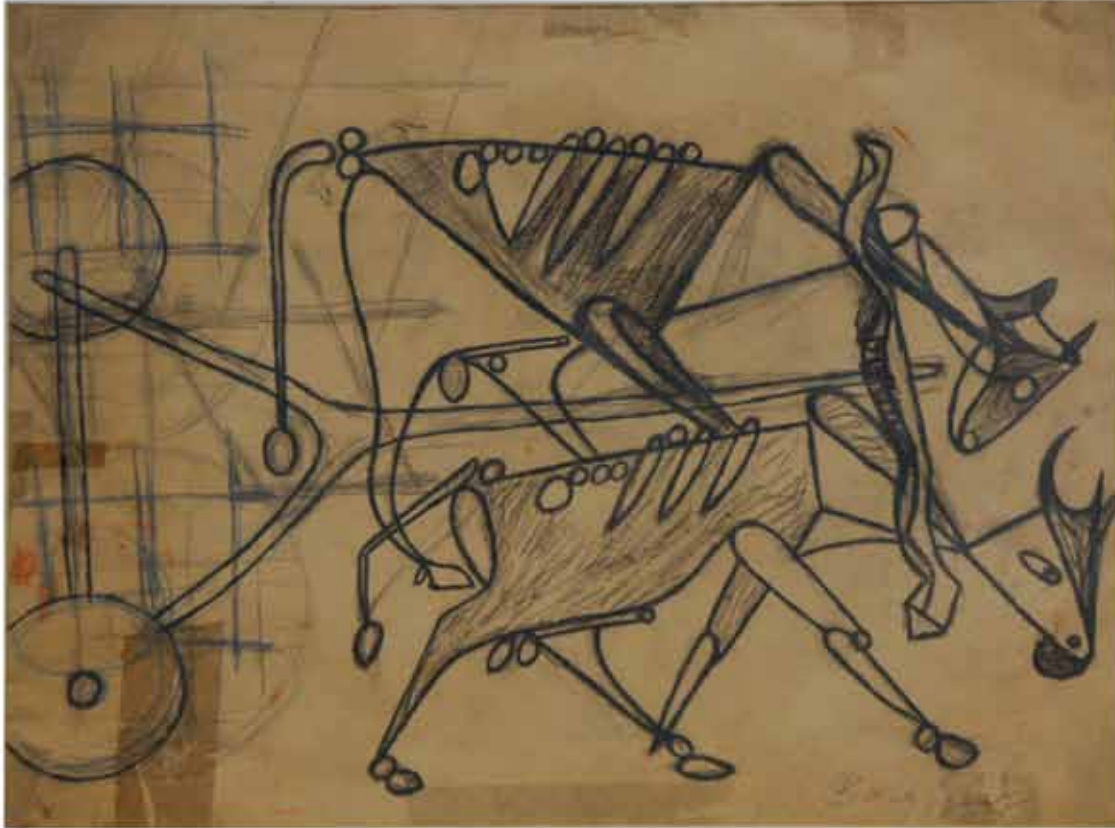
Aralık 2011

Desenler ve Serigrafi

Çiftçiler, 1954

60x80cm, Kağıt Üzerine Karakalem

Kağıda Öküzler, 1960,

38x52cm, Kağıt Üzerine Karakalem

Kuş Peşinde, 1989
64x95cm, Kağıt Üzerine Karakalem

Ekin Biçenler, 1964,
34,5x49cm, Kağıt Üzerine Karışık Teknik

Ağaçtaki Çocuk, 1996
29x22cm, Kağıt Üzerine Karakalem

Ağaçtaki Oğlan, 1996
32x23cm, Kağıt Üzerine Karakalem

Ağaçtaki Oğlan, 1996
32x23cm, Kağıt Üzerine Karakalem

Dalda Sallanan Oğlan, 1996
34x24cm, Kağıt Üzerine Karakalem

Dayan Oğlum, 1996
34x24cm, Kağıt Üzerine Karakalem

Namaza Duran Çocuk, 1993
42x26cm, Kağıt Üzerine Karakalem

Tırmanan Çocuk, 1997
29x22cm, Kağıt Üzerine Karakalem

Tıraş Olan, 1995
42x29cm, Kağıt Üzerine Karakalem

Çınar, 1965

87x57cm, Kağıt Üzerine Karakalem

Gözler İzimde, 1964

69x52cm, Kağıt Üzerine Karakalem

Oynayan Çocuklar ve Salıncak, 1954

95x69cm, Kağıt Üzerine Karakalem

Ressam ve Ailesi, 1961

47x68cm, Kağıt Üzerine Karakalem

Çocuklu Ana, 1998
42x29cm, Kağıt Üzerine Karakalem

Ana ve Çocuğu, 1995
33x18cm, Kağıt Üzerine Karakalem

Depremzede, 2005
47x61cm, Kağıt Üzerine Füzün

Ana ve Çocuk, 1992
42x29cm, Kağıt Üzerine Karakalem

Oraklı Bereket Ana, 1994
41X28cm, Kağıt Üzerine Karakalem

Ekin Biçen Ana, 1997
35x26cm, Kağıt Üzerine Karakalem

Göçeden Kadın, 1989
46x34cm, Kağıt Üzerine Karakalem

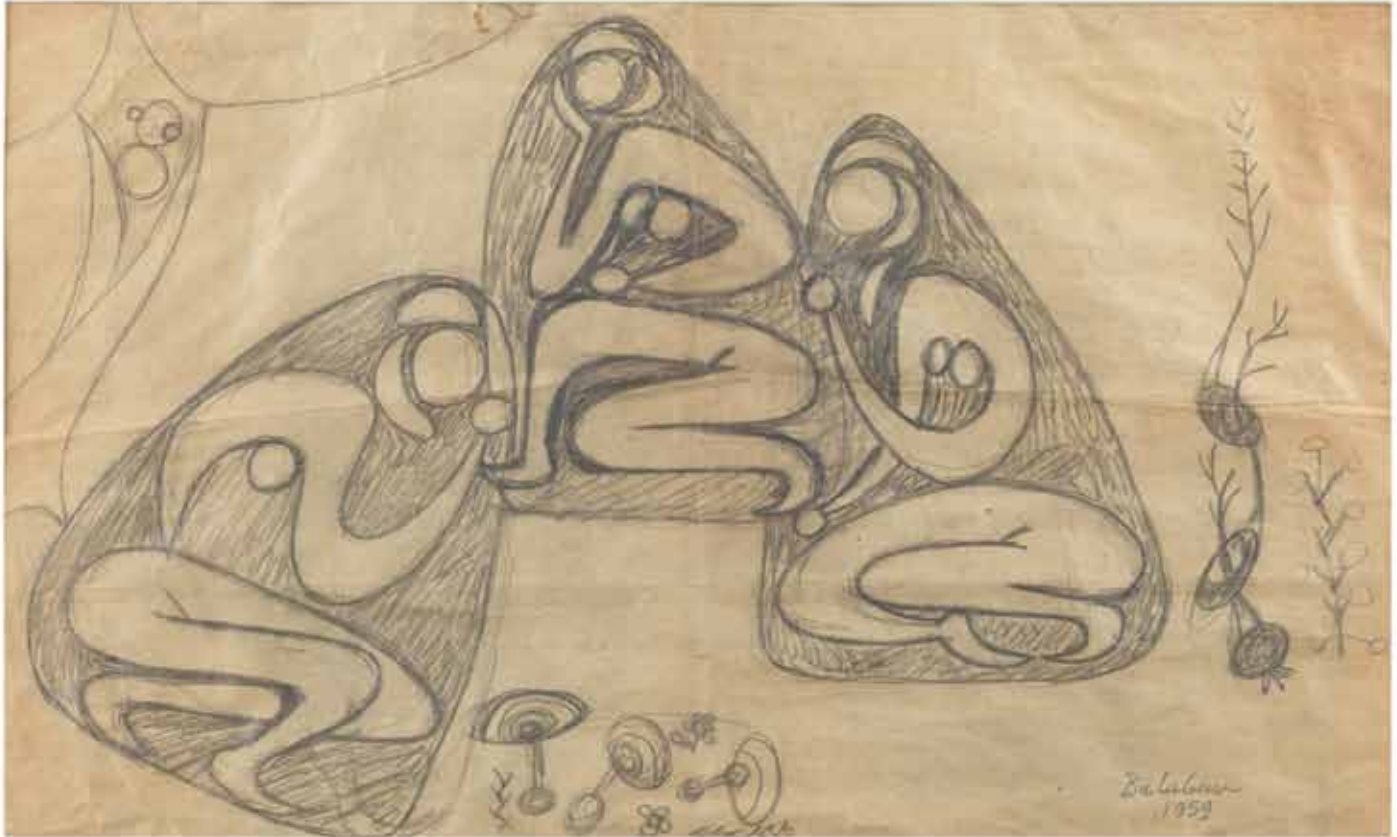

Küfeli Oturan Kadın, 1998
32x25cm, Kağıt Üzerine Karakalem

Oynayan Çocuklar ve Salıncak, 1954
95x69cm, Kağıt Üzerine Karakalem

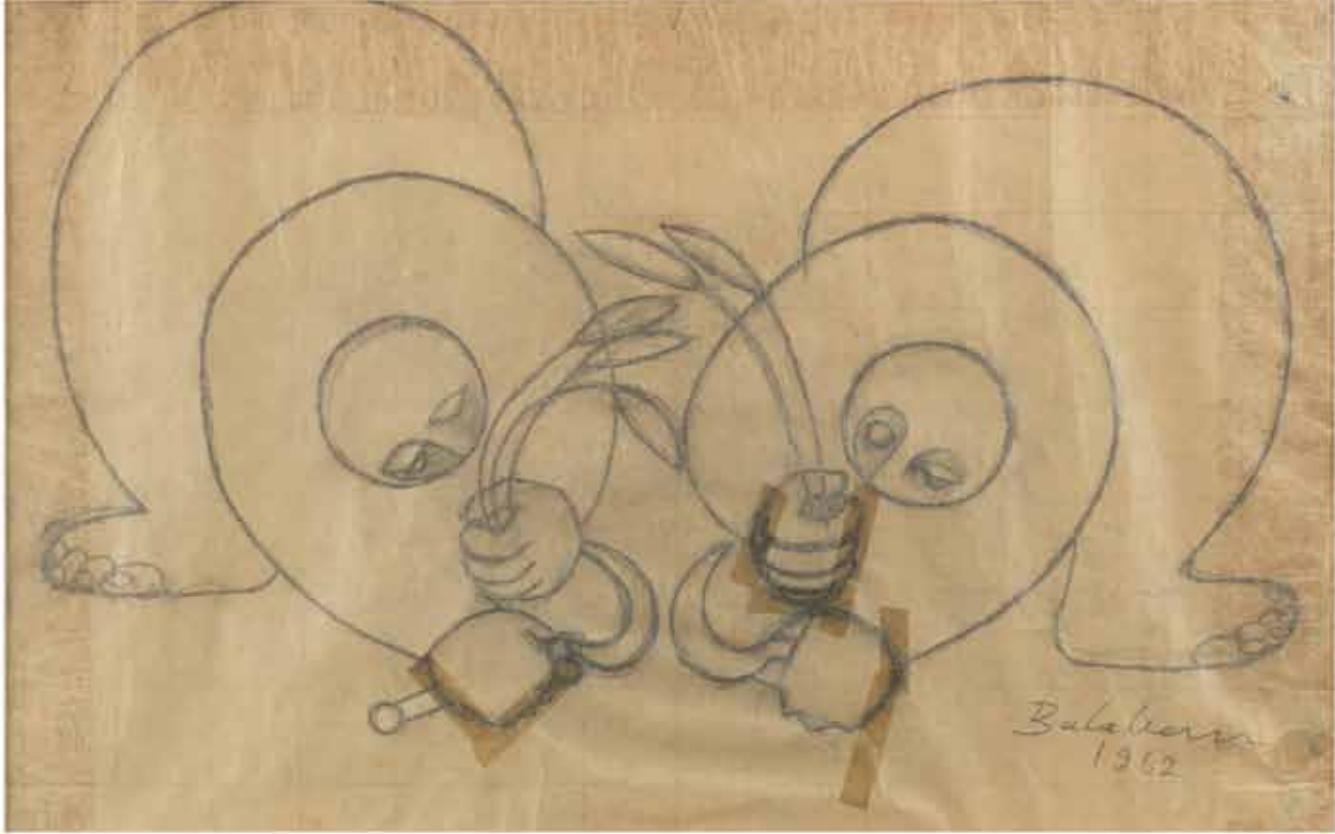

Salıncakta Çocuklar, 1985
100x67cm, Kağıt Üzerine Karakalem

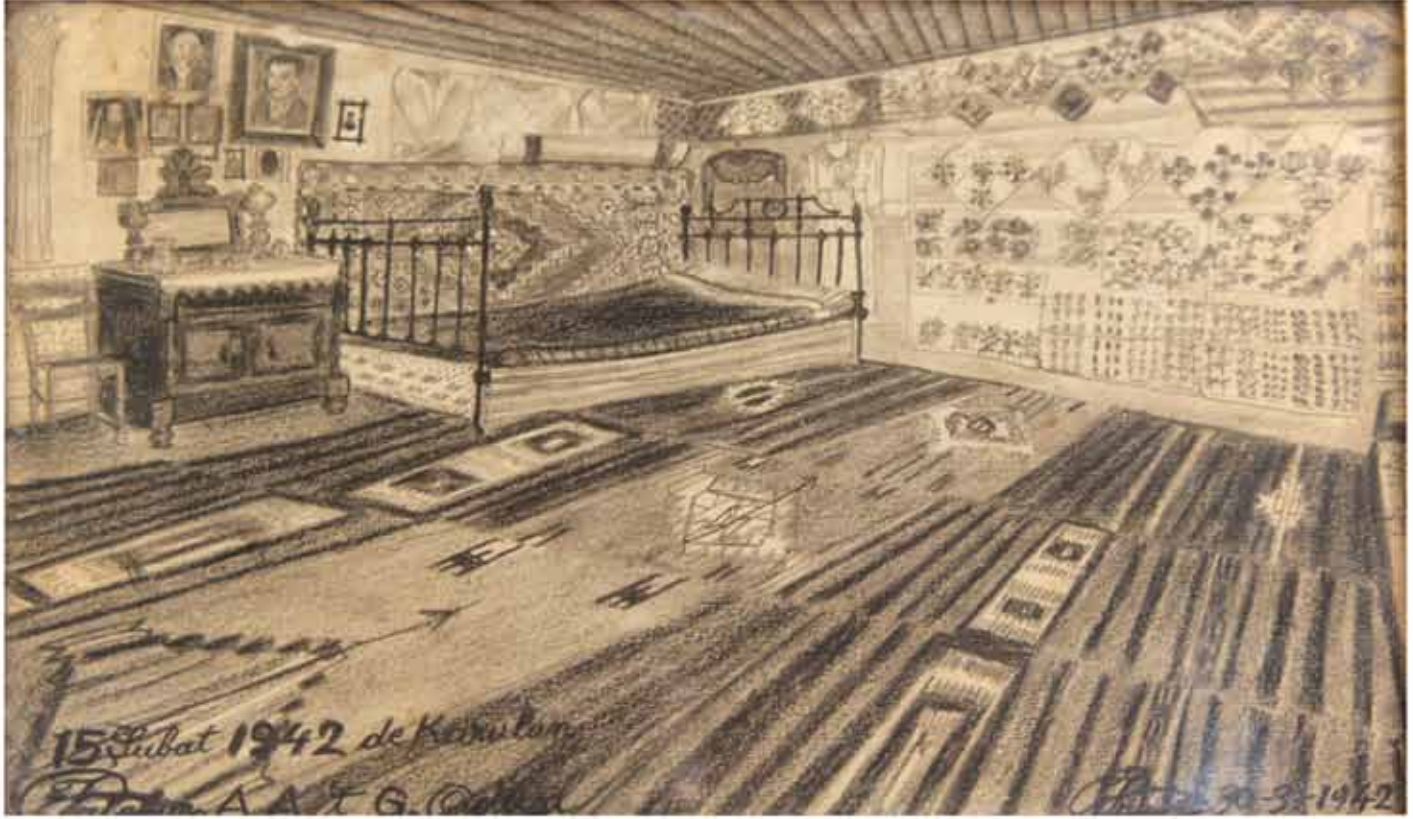
Dağ Başında Üç Kadın, 1959
40x66cm, Kağıt Üzerine Karakalem

Ekin Biçenler, 1962
35x57cm, Kağıt Üzerine Karakalem

Gurbetçiler, 1969
67x87cm, Kağıt Üzerine Karakalem

Gelin Odası, 1942
18x26cm, Kağıt Üzerine Karakalem

Harman, 1955
60x88cm, Kağıt Üzerine Karakalem

Kuş Yuvası ve Çocuklar, 1972
66x84cm, Kağıt Üzerine Karakalem

Bayramlaşma, 1996
33X48cm, Kağıt Üzerine Karakalem

Analar ve Çocukları, 1992
40x44,5cm, Kağıt Üzerine Karakelem

Karanlığa Işık Tutanlar, 2005
45x60cm, Kağıt Üzerine Karakelem

Küfeli Ana ve Çocuk, 1996
25x35cm, Kağıt Üzerine Karakalem

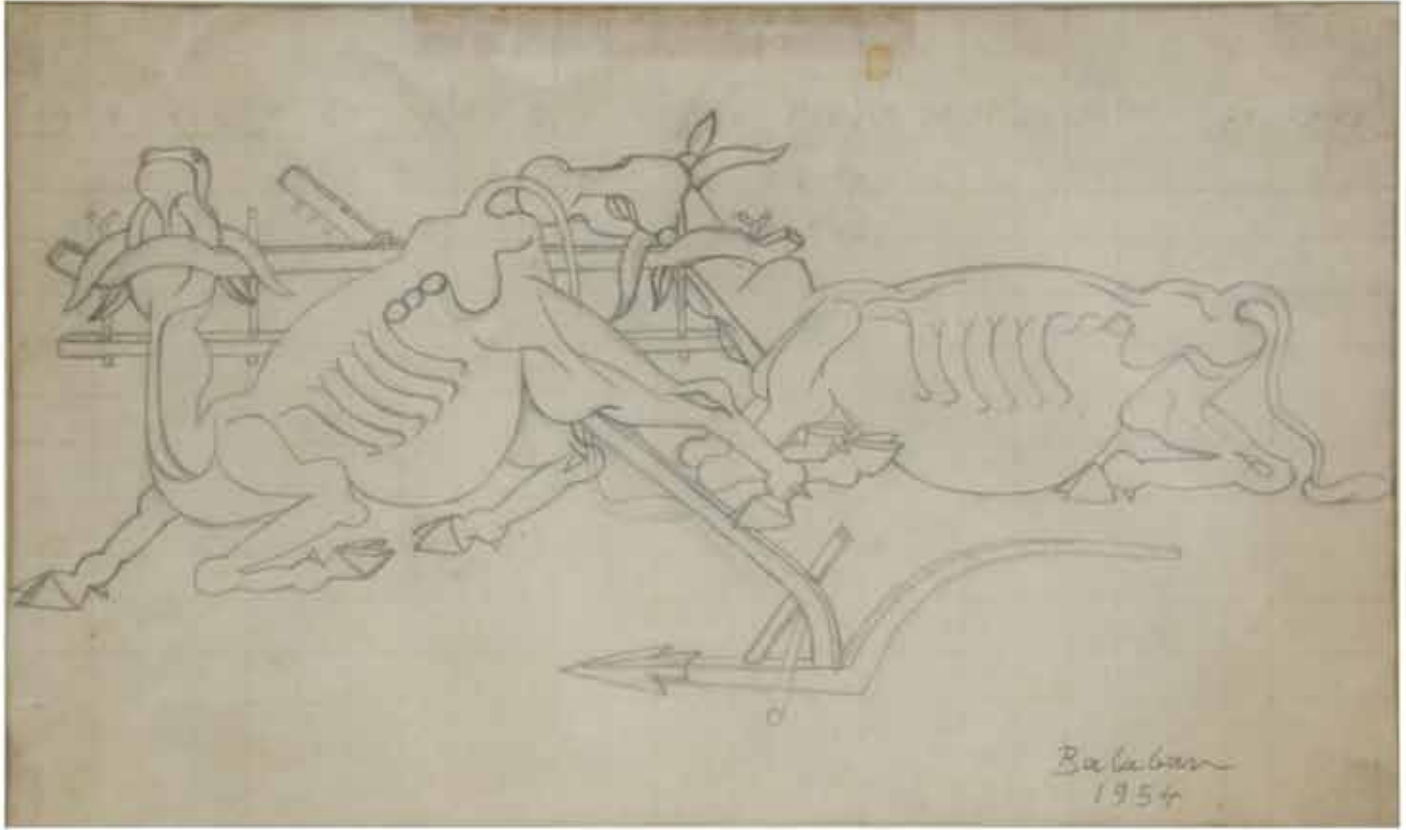
Sırtında Çocuklu Ana, 1995
26x41cm, Kağıt Üzerine Karakalem

Toprak Ana, 1993
41x61cm, Kağıt Üzerine Karakalem

Ekin Biçen Bereket Ana, 1994
25,5x41cm, Kağıt Üzerine Karakalem

Karasabanda Öküzler, 1954
33x54cm, Kağıt Üzerine Karakalem

İnek, 1990
25x35cm, Kağıt Üzerine Karakalem

Küfeli Eşek, 1994
29x41cm, Kağıt Üzerine Karakalem

Sultanın Kulları, 1990
26x36cm, Kağıt Üzerine Karakalem

Harman, 1969
25x30cm, Kağıt Üzerine Serigrafi Baskı

Koşu, 1941
10x15cm, Kağıt Üzerine Karışık Teknik

Halı, Ağaç ve Taş Rölyef, Çini

Emziren Ana, 1951
23x23cm, Taş Rölyef

Kadın Başı, 1959
37x27cm, Ağaç Rölyef

Tahta Biçenler, 1959
68x40cm, Ağaç Rölyef

Ferhat ile Şirin, 1959
80x120cm, Halı Dokuma

Avcı Çocuk, 2006
27x36cm, Çini Pano

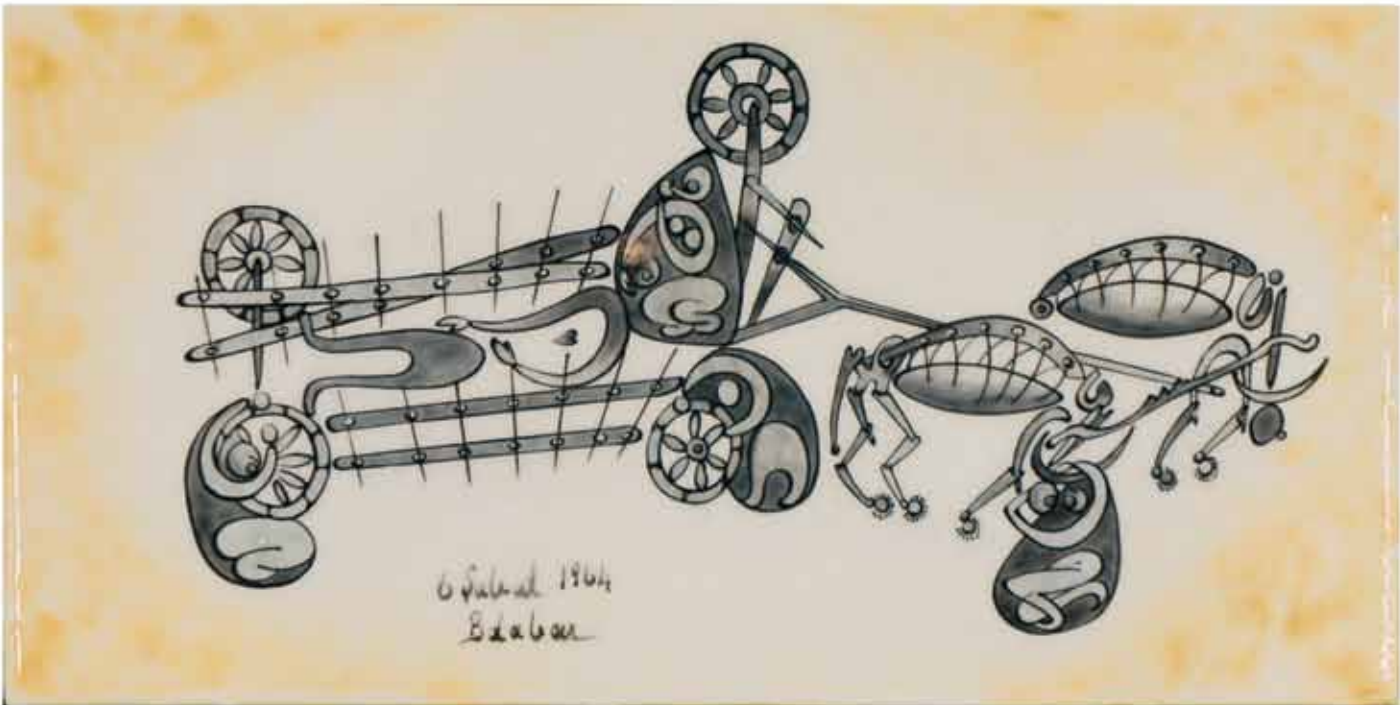
Avcı Çocuk, 2006
27x36cm, Çini Pano

Tarlayı Sırtlayan, 1979
27x36 cm, Çini Pano

Küfeli Kadın, 1982
30x30cm, Çini Pano

Macuncu, 2006
40x60cm, Çini Pano

Cinayet, 1964
20x40cm, Çini Pano

Ekim Tarlasında, 1993
27x36 cm, Çini Pano

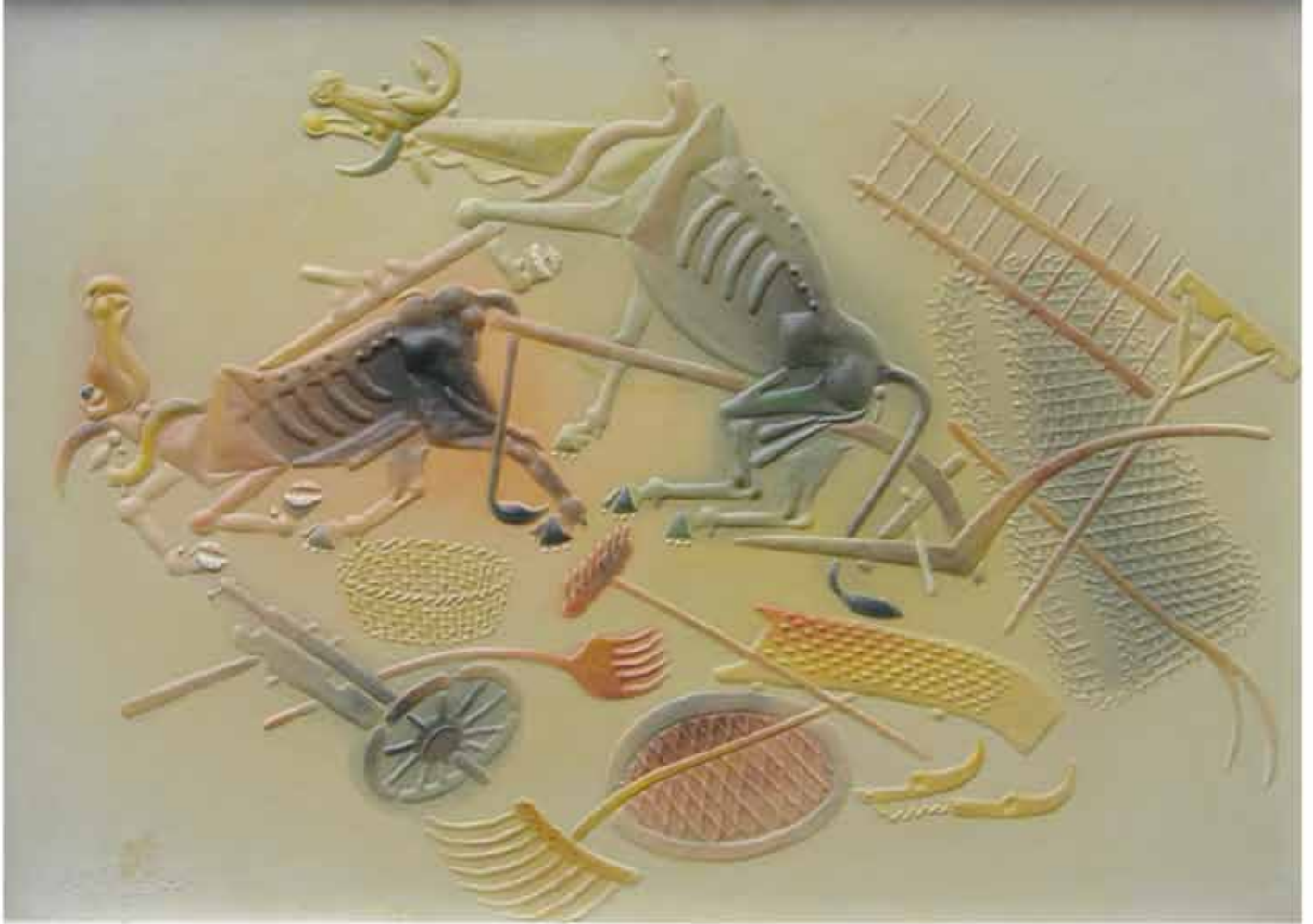

Fırın, 1961
27x36cm, Çini Pano

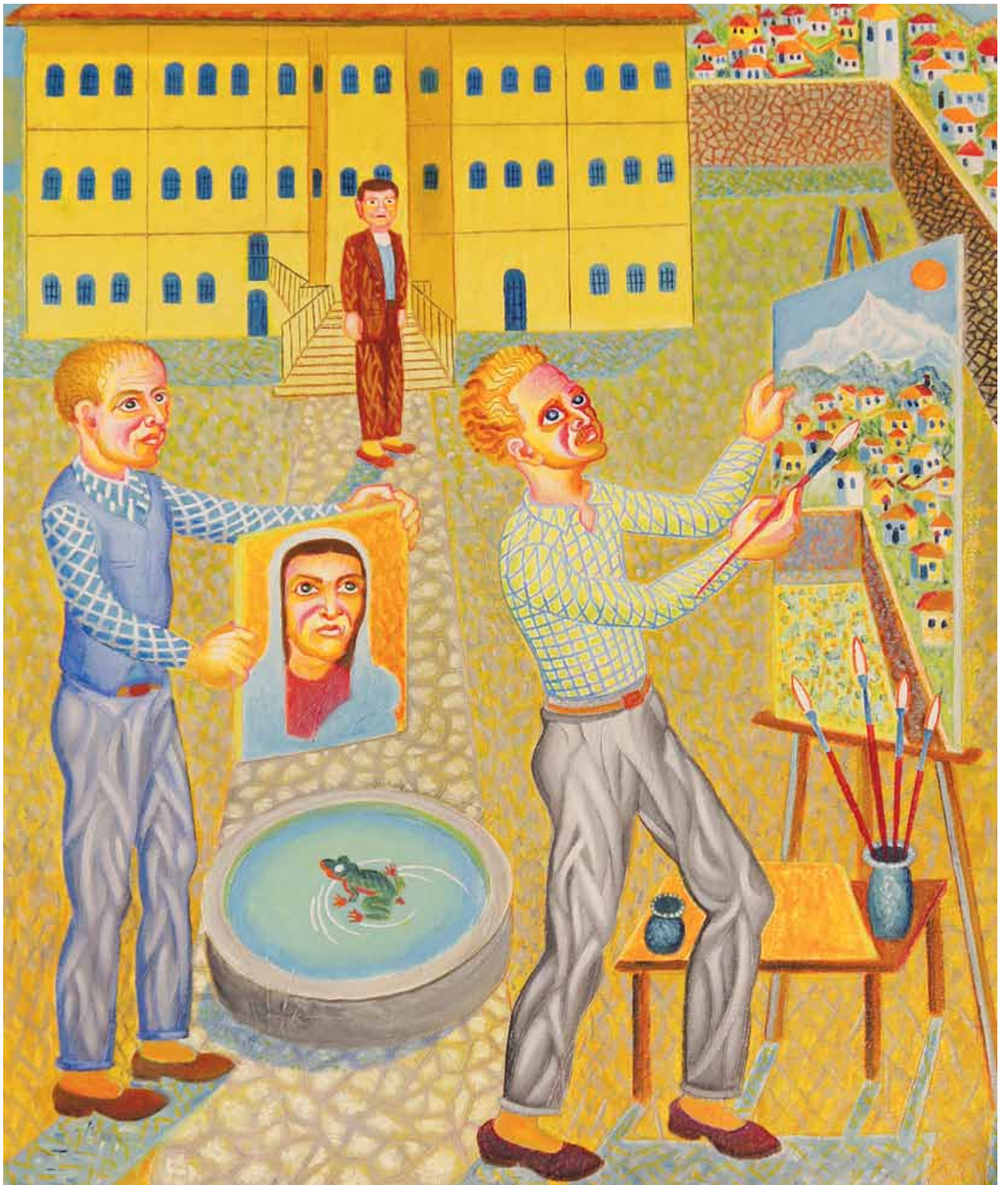
Fırın, 1971
60x80cm, Çini Pano

İlkel üretim araçları, 1973
50x70 cm, Duralit Üzerine Kabartma Tekniği ile Yağlıboya

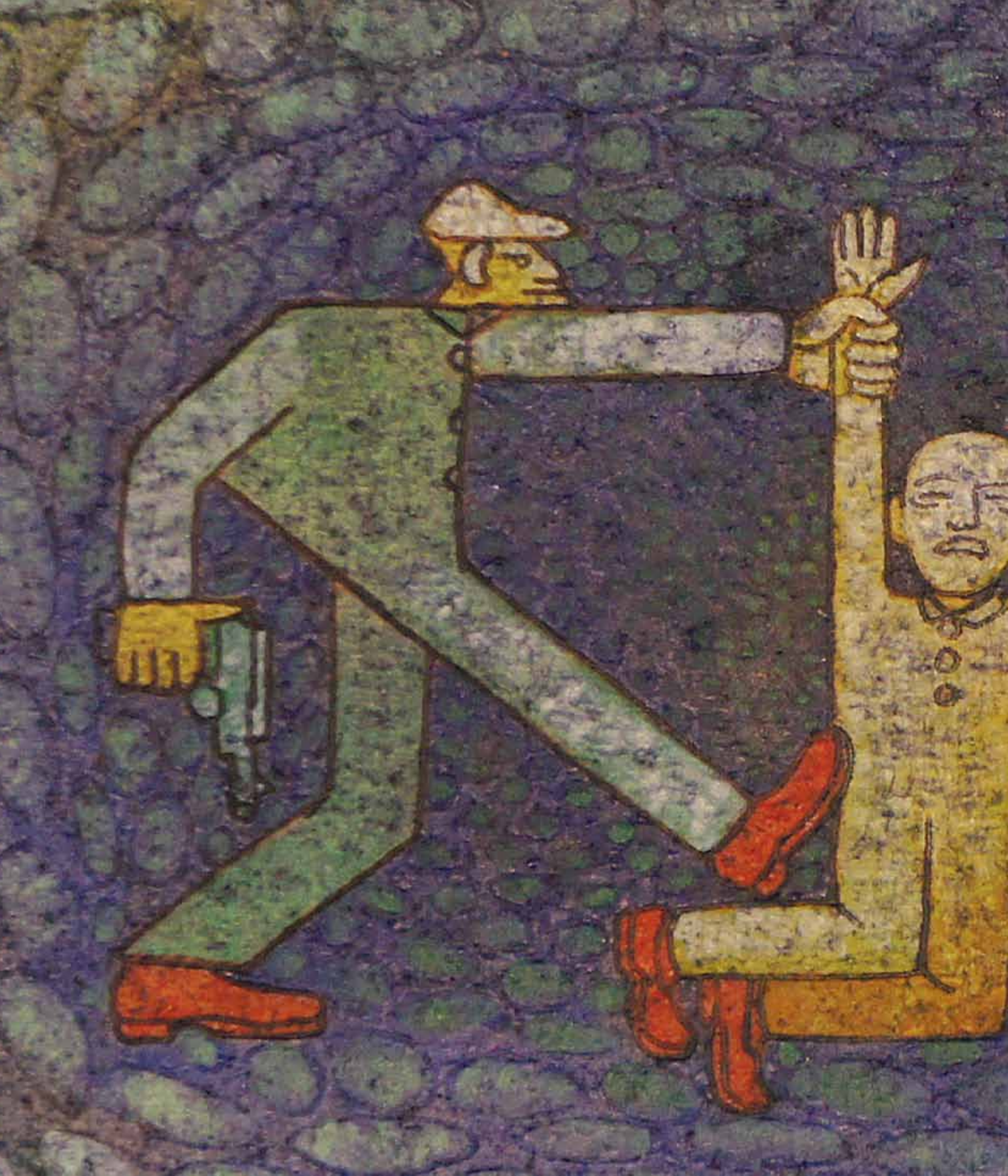

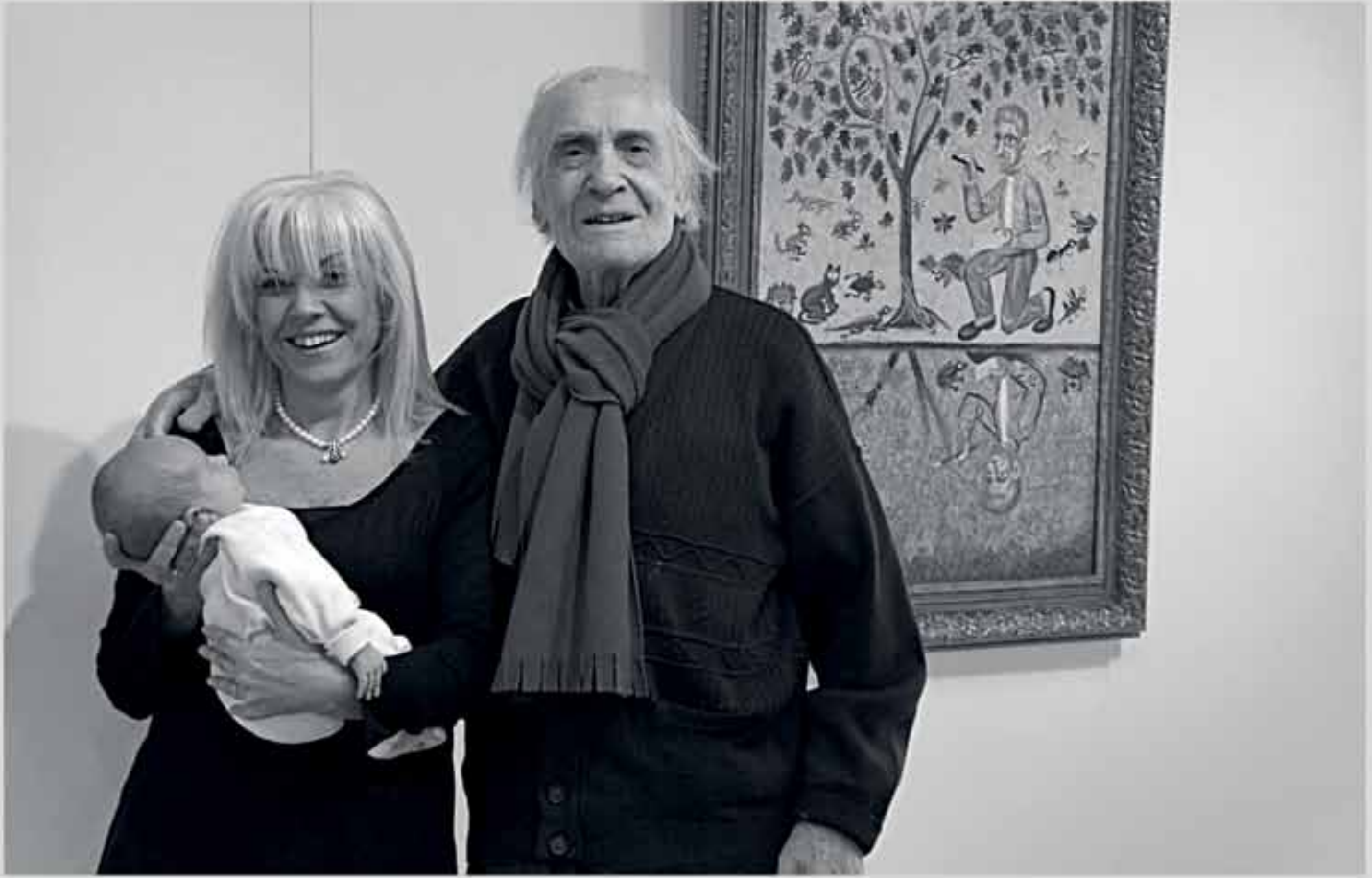

“Can” Hafize UNCÜOĞLU, İbrahim BALABAN 2012

Hasan Nazım BALABAN, Hafize UNCÜOĞLU, İbrahim BALABAN 2012

